

FELADATGYŰJTEMÉNY
ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLATOT
SZAKINTÉZMÉNYEKBEN TELJESÍTŐ TANÁRJELÖLTEK
SZÁMÁRA

Orosz Aurélia
Szilágyi Zsuzsanna

Csibi Gabriella
Post László

Óri Józsefné

Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

2015

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készült a SZAKTÁRNET (TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0009)
pályázat keretében

lektorálta:

Vidáné dr. Nagy Emese

szerkesztette:

V. Gönczi Ibolya

ISBN 978-963-473-239-6

DMJV CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONTBAN VÉGEZHETŐ GYAKORLATOK

4026 Debrecen, mester utca 1.

Tel./fax: 06-52/411-133, 06-52/ 447-724, 06-30/338-77-28;

titkárság: 52/415-576

1. Esetmegbeszélésben való részvétel

Pedagógiai cél:

A segítő tevékenység tervezésével, az esetvezetéssel kapcsolatos problémák „teamben” való megbeszélésének megismerése, az esethez személyes érzelmeinek, dilemmájának a megértése.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Egyeztetés a családgondozóval.
- 3) A csoportmunka szabályainak megismerése.
- 4) Részvétel az esetmegbeszélésen.
- 5) Esetleírás készítése
 - Szempontok: ecomap, genogram készítése, a család körülményeinek bemutatása, segítő tevékenység tervezése az adott probléma kreatív megoldásához

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A csoportdinamika jellemzői, megfigyelése.
- 3) A szubjektív benyomások rögzítése.

Kötelező irodalom:

Toseland R.W.-Rivas R.F. (1999): A csoportvezetésről.

In Hegyesi Gábor – Kozma Judit – Szilvási Léna – Talyigás Katalin (szerk): A szociális munka elmélete és gyakorlata IV kötet,
Szociális munka csoportokkal Bárcki Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola,
Budapest

2. A gyermekjóléti központban folyó szervezési, szolgáltatási, gondozási feladatok ellátásának belső dokumentáción keresztül történő bemutatása

Pedagógiai cél:

A hallgatók ismerjék meg a gyermekjóléti központban folyó szervezési, szolgáltatási feladatok ellátásának, adminisztrációs tevékenységét.

A megoldás menete:

- 1) A gyermekeink védelmében elnevezésű adatlaprendszer kézikönyvének megismerése.
- 2) áttekintése.
- 3) Fogalmak ismerete, azaz mit jelentenek a szervezés, szolgáltatás, gondozási feladatok ellátása.
- 4) Egyeztetés a családgondozóval, a dokumentációk megismerése a problémajelzésről az esetlezárástól.
- 5) Esetdossier megtekintése konkrét esetek kapcsán.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő tevékenysége
- 2) Szubjektív benyomások rögzítése

Kötelező irodalom:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. Kormány rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet,
- és a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról 235/1997.(XII.17.) Kormány rendelet.

Dokumentációk

1. A "Gyermekeink védelmében" elnevezésű adatlaprendszer (A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet 2. számú melléklete)

2. Gyermekjóléti Központ Szakmai program: IX. számú adatlap A gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekről (A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. számú melléklete)

• Gondozási Napló	• Esetátadás
• Nyilatkozat	• Belső esetátadás
• Feljegyzés esetenkénti konferenciáról	• Feljegyzés
• Esetlezárás	• Problémajelző adatlap

3. A családsegítő központban folyó szervezési, szolgáltatási, gondozási feladatok ellátásának belső dokumentáción keresztül történő bemutatása

Pedagógiai cél:

A hallgatók ismerjék meg a családsegítő központban folyó szervezési, szolgáltatási feladatok ellátásának, adminisztrációs tevékenységét.

A megoldás menete:

- 1.) a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet szerinti dokumentáció áttekintése,
- 2.) Fogalmak megismerése,
- 3.) Egyeztetés a családgondozóval, a dokumentációk megismerése a problémajelzésről az esetlezárásiigk
- 4.) Esetdossziék megtekintése konkrét esetek kapcsán.

A megfigyelés szempontjai:

- 1.) A családgondozó előkészítő tevékenysége
 - 2.) Szubjektív benyomások rögzítése
- Dokumentációk: Családsegítő Központ Szakmai program –Adatlapok

Kötelező irodalom:

- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- Nyilvántartás papíralapon - www.macsgyoe.hu

4. Családlátogatáson való részvétel

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek tapasztalatot a családgondozó és a család kapcsolattartásának ezen formájáról.

Ismerjék meg a családlátogatást, mint személyes segítő kapcsolat módszerét.

Tájékozódjanak a családban lévő módszerekről, értékelésről, szerepekről.

A veszélyeztetettségre utaló jelek felismerésében szerezzenek tapasztalatokat.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) A családlátogatás szempontjainak megbeszélése, ezek rögzítése.
- 4) Tájékozódás a választott családról a családgondozó véleménye alapján, beszélgetés a tanulóval.
- 5) Részvétel a családlátogatáson.
- 6) Megfigyelés végzése a megadott szempontok alapján – annak utólagos leírása, hogy a családot ne zavarja.
- 7) A tapasztalatok elemzése, értékelése írásban.
- 8) Feljegyzés készítése, az intézményi dokumentációban való megjelenítése.
- 9) Családlátogatásról jegyzőkönyv készítése tapasztalatok, következtetések.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A hallgató felkészülése a látogatásra.
- 3) A látogatás családgondozó szempontjainak megválasztása, indoklása.
- 4) A családlátogatás menete (szubjektív benyomások rögzítése).
- 5) A szülők, a gyerekek viselkedése.

Kötelező irodalom:

Goldenberg Herbert és Irene (2008): Áttekintés a családról Aminula, Budapest I. kötet

Herczog Mária (2001): gyermekvédelmi kézikönyv, KJK-Kerszöv, Budapest

Soós Zsolt (2005): A szociális munka alapjai Comenius Bt, Pécs 2005

Családlátogatási jegyzőkönyv

A családlátogatás időpontja: _____

A családlátogatás résztvevője: _____

5. Csoportfoglalkozásokon való részvétel

Pedagógiai cél:

A segítő tevékenység tervezésével, az esetvezetéssel kapcsolatos problémák „teamben” való megbeszélésének megismerése, az esethozó személyes érzelmeinek, dilemmájának megértése.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban.
- 2) Beszélgetés a családgondozóval, időpontegyeztetés.
- 3) A csoportfoglalkozás tematikájának elkészítésében való közreműködés.
- 4) A csoportfoglalkozás szervezésében, lebonyolításában való részvétel.
- 5) Tapasztalatok rögzítése, szubjektív benyomás.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A csoportfoglalkozás tartalmának megválasztása, indoklása.
- 3) A csoportdinamika alakulása.
- 4) Önértékelés.

Kötelező irodalom:

www.macsgyoe.hu, Módszertani ajánlás: Szociális munka csoportokkal.
Hegyesi Gábor – Kozma Judit – Szilvási Léna – Talyigás Katalin : A szociális munka elmélete és gyakorlata 4.

6. Esetismertetések ügýtípusok szerint (gyermekjóléti központ)

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek tapasztalatot a szervezési, szolgáltatási, gondozási feladatok ellátásáról.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban.
- 2) Beszélgetés a családgondozóval.
- 3) Esetismertetés szempontjainak rögzítése.
- 4) Tájékozódás a konkrét családról a tereptanár szemszögéből.
- 5) Esetleírás

A megfigyelés szempontjai:

- 1) Az észlelő és jelzőrendszerben betöltött szerepek és kompetenciák.

Kötelező irodalom:

Ferge Zsuzsa (2006) Gyermekszegénység Elleni Nemzeti Program, Esély, 2.93.
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
Módszertani ajánlás jelzőrendszer működtetése.
modernizacio.hu Gyermekjóléti szolgáltatás. A jelzőrendszer működtetése.

7. Szakmaközi megbeszélésen való részvétel

Pedagógiai cél:

A hallgatók megismerjék a munka hatékonyabbá tételének formáit.
Ismerjék meg annak lehetőségét, hogy a területen dolgozó szakemberek a nézetkülönbségeket hogyan tisztázzák, valamint a szakemberek együttgondolkodását, információcseréjét lássák.

A megoldás menete:

- 1) A szakmaközi megbeszélés fogalmának ismerete, annak leírása.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral, egyeztetés a szakmaközi megbeszélés témakörét érintően.
- 3) Elméleti felkészülés az adott témakörrel kapcsolatban.
- 4) Részvétel a szervezésben (pl. helyszín meghatározása, meghívottak köre, értesítése).
- 5) Részvétel a szakmaközi megbeszélésen, bekapcsolódás a tevékenységet összehangoló munkába.
- 6) A tapasztalatok elemzése, leírása, értékelés írásban.
- 7) Ötletek, javaslatok, melyek segítenék az együttműködést.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A gyermekjóléti szolgálat munkatársainak előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) Önértékelés, felkészülés az adott témakörrel.
- 3) A megbeszélés menete, aktivitás, hatékonyság milyensége.
- 4) A szakemberek együttműködésének jellemzői.
- 5) A szubjektív benyomások rögzítése.

Kötelező irodalom:

Mogyesz Fogalomtár 2012

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

8. Hivatalos ügyek intézésének segítése

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek tapasztalatot a gyermekjóléti központ ezen általános feladatáról. Ismerjék meg a városban működő hivatalos intézményeket. Tájékozódjanak a családot, a gyermek/ek nevelkedését segítő ellátásokról.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) A hivatalos ügyintézés szempontjainak megbeszélése, ezek rögzítése.
- 4) Tájékozódás a választott családról a családgondozó véleménye alapján, beszélgetés a tanulóval.
- 5) Hivatalos ügyintézés lebonyolítása.
- 6) A tapasztalatok elemzése, értékelése írásban.
- 7) Feljegyzés készítése, az intézményi dokumentációban való megjelenítése.
- 8) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A hallgató felkészülése a látogatásra.
- 3) A családgondozó szempontjainak megválasztása, indoklása.
- 4) A hivatalos ügyintéző személyisége (szubjektív benyomások rögzítése).
- 5) A szülők, a gyerekek viselkedése.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény

9. A válsághelyzetben levő várandós anya segítése

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek tapasztalatot a gyermekjóléti központ ezen általános feladatáról. Ismerjék meg a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás megszervezésének módját.

Tájékozódjanak a családot, a gyermek/ek nevelkedését segítő ellátásokról.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) A segítség szempontjainak megbeszélése, ezek rögzítése.
- 4) Tájékozódás a választott családról a családgondozó véleménye alapján, beszélgetés a tanulóval.
- 5) Átmeneti otthonok közötti tájékozódás, hely keresés, elhelyezés lebonyolítása.
- 6) A tapasztalatok elemzése, értékelése írásban.
- 7) Feljegyzés készítése, az intézményi dokumentációban való megjelenítése.
- 8) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A hallgató felkészülése a tevékenységre.
- 3) A családgondozó szempontjainak megválasztása, indoklása.
- 4) A szülő személyisége (szubjektív benyomások rögzítése).
- 5) A szülők, a gyerekek viselkedése.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- <http://www.gyermekbantalmazas.hu/celcsoportok/szakembereknek>
- <http://www.bunmegelozes.eu/pdf/kodex7.pdf>

10. Intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek tapasztalatot az intézménynek a 1997. évi XXXI. tv. 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és az intézményekkel való együttműködéséről. Ismerjék meg a városban, régióban működő szociális és gyermekvédelmi ellátórendszert.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) Intézmény látogatás szempontjainak megbeszélése, ezek rögzítése.
- 4) Tájékozódás az intézményrendszerben.
- 5) Intézménylátogatás.
- 6) A tapasztalatok elemzése, értékelése írásban.
- 7) Feljegyzés készítése, az intézményi dokumentációban való megjelenítése.
- 8) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A családgondozó előkészítő, szervező tevékenysége.
- 2) A hallgató felkészülése a tevékenységre.
- 3) A családgondozó szempontjainak megválasztása, indoklása.
- 4) Az intézmény célja, feladata, ellátási köre.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- <http://www.bunmegelozes.eu/pdf/kodex7.pdf>
- http://3sz.hu/sites/default/files/uploaded/dr._hazai_istvanne_a_szolgalatasok_szerepe_a_szocialis_ellatasokban.pdf

11. Adományosztásban való részvétel

Pedagógiai cél:

A hallgatók ismerjék meg az intézmény adományosztásának protokollját.
A nélkülöző családok idős egyedülállók számára élelmiszerosztás alkalmával az érintettek helyzetének megismerése.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) Az adományosztás szempontjainak megismerése.
- 4) Dokumentációk előkészítése.
- 5) Az adományban részesülők kiértékelése, felkészítése az adomány fogadására.
- 6) Az adományosztásban való részvétel.
- 7) Feljegyzés készítése, az intézményi dokumentációban való megjelenítése.
- 8) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) Az adományosztásban részesülők viselkedésének és életkörülményeinek, társadalmi helyzetének megfigyelése.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

12. A kapcsolattartási ügyeleten való részvétel I.

A pedagógiai cél:

A gyermekjóléti központ speciális feladatainak megismerése, a bekapcsolódás a szervezési, koordinációs feladatok ellátásába.

A kapcsolattartás hatásainak és befolyásoló tényezőinek megismerése a gyermek iskolai előmenetelének tekintetében.

A megoldás menete:

- 1) A vonatkozó jogszabályok áttekintése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) Kapcsolatfelvétel a kapcsolattartási koordinátorral, a fogalmak tisztázása.
- 4) Dokumentációk áttanulmányozása.
- 5) A kapcsolattartáson való megjelenés időpontjainak egyeztetésére vonatkozó módszerek megismerése, gyakorlati alkalmazása.
- 6) Az adományosztásban való részvétel.
- 7) Feljegyzés készítése.
- 8) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A szolgáltatás igénybe vételének jogosultsága.
- 2) A bürokrácia hatása a családokra.
- 3) Az igazságszolgáltatás érvényesülése a kapcsolattartási ügyekben

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!Att%C3%B3l-hogy-apa-veri-anyut-m%C3%A9g-lehet-j%C3%B3-apa-Komment%C3%A1r-dr-Reg%C3%A1sz-M%C3%A1ria/c13ef7CF69783-0489-41D8-AC0F-43952937BA58>
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!gyakori-krdsek/c1luxs>

13. A kapcsolattartási ügyeleten való részvétel II.

A pedagógiai cél:

A gyermekjóléti központ speciális feladatainak megismerése, a kapcsolattartási ügyekben alkalmazható konfliktuskezelési módszer, a mediáció alapjainak ismerete.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban, ennek írásbeli rögzítése.
- 2) Beszélgetés a tereptanárral (családgondozó), időpont egyeztetése.
- 3) A tárgyalás előkészítésében való részvétel

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A szülők viselkedésének megfigyelése.
- 2) A gyermeki jogok érvényesülése.
- 3) Az emberi játszmák.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!Att%C3%B3l-hogy-apa-veri-anyut-m%C3%A9g-lehet-j%C3%B3-apa-Komment%C3%A1r-dr-Reg%C3%A1sz-M%C3%A1ria/c13ef/7CF69783-0489-41D8-AC0F-43952937BA58>
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!gyakori-krdsek/c1uxs>

14. A kapcsolattartási ügyeleten való részvétel III.

A pedagógiai cél:

A gyermekjóléti központ speciális feladatainak megismerése, a kapcsolattartási ügyeleten való részvétel, a kapcsolattartás tényleges megvalósulásában való közreműködés.

A megoldás menete:

- 1) A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vételéről szóló szakmai program áttekintése.
- 2) Az adott családról készült dokumentációk megismerése.
- 3) A kapcsolattartáson való megjelenés, megfigyelőként.
- 4) Dokumentációk áttanulmányozása.
- 5) Feljegyzés készítése.
- 6) Tapasztalatok, következtetések rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) Az emberi játszmák.
- 2) A gyermek kötődései.
- 3) A gyermeki jogok érvényesülése.

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!Att%C3%B3l-hogy-apa-veri-anyut-m%C3%A9g-lehet-j%C3%B3-apa-Komment%C3%A1r-dr-Reg%C3%A1sz-M%C3%A1ria/c13ef7CF69783-0489-41D8-AC0F-43952937BA58>
- <http://www.kapcsolattartas.hu/#!gyakori-krdsek/c1uxs>

15. A gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásinak megismerése A készenléti szolgálat

Pedagógiai cél:

A hallgatók képet kapjanak a felmerülő krízishelyzetekről, valamint az azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás nyújtásának lehetőségéről.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a készenléti szolgálat céljáról, szakirodalomból információ gyűjtés.
- 2) A családgondozóval (tereptanárral) való megbeszélések.
- 3) A készenléti szolgálat, mint szolgáltatás dokumentációjának megismerése.
- 4) Szubjektív benyomás.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A készenléti szolgálat igénybevétele.
- 2) A krízishelyzetek jellemzői.
- 3) A készenléti szolgálat ügyeletesének tevékenysége.

Kötelező irodalom:

Herczog Mária (2001) : Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK, Budapest.
Veczkó József (2007): Gyermekvédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból, Társadalmi, család- és gyermekérdekek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
15/1998 (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

16. A gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásinak megismerése A kórházi szociális munka

Pedagógiai cél:

A hallgatók ismerjék meg a kórházi szociális munka alapjait, valamint kapjanak ismereteket a gyermek bántalmazására, elhanyagolására utaló jelek felismerésében, észlelésében.

A megoldás menete:

- 1) A kórházi szociális munka céljának megismerése, tájékozódás a szakirodalomban.
- 2) A családgondozó (tereptanár) közreműködésével egyeztetés a kórházi szociális munkát végző munkatárssal, megbeszélések.
- 3) Az adminisztrációs tevékenység, illetve a protokoll áttekintése.
- 4) A munkafolyamat gyakorlatban történő követése a jelzés érkezésétől, fogadásától.
- 5) Tapasztalatok rögzítése, szubjektív benyomás.
- 6) Esetleírás.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) A veszélyeztetettség megjelenésének formái.
- 2) A kórházi szociális munkát végző munkatárs feladatellátása, együttműködés a kórházban dolgozó szociális munkással.
- 3) Az intézkedések hatékonysága.
- 4) A gyermekjóléti központ irányító tevékenysége.

Kötelező irodalom:

Szabó Lajos (1994): Krízisintervenció a szociális esetmunkában – A krízisintervenció alapelvei, In: Tánczos Éva (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata, 2. kötet. Szociális munka egyénnel és családokkal – esetmunka. Bp. Semmelweis Kiadó, 48-65 o.

Kerecsi Klára (1995): A védtelen gyermek Bp. KJK.

1997. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról.

15/1998 (IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

17. A gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásinak megismerése Ismerkedés az utcai és lakótelepi szociális munkával

Pedagógiai cél:

A hallgatók szerezzenek ismereteket a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítségéről.

A megoldás menete:

- 1) Tájékozódás a szakirodalomban.
- 2) Megismerkedés a családgondozó (tereptanár) közreműködésével az utcai szociális munkát végző munkatársakkal.
- 3) Betekintés a feladatellátásba, részvétel a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatásában.
- 4) A gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok tervezése, az abban való közreműködés.
- 5) Program ötletek rögzítése.

A megfigyelés szempontjai:

- 1) Az utcai szociális munkát végző munkatárs feladatellátásnak, motiváltságának értékelése.
- 2) Az utcai szociális munka létjogosultsága.
- 3) A segítő programok alkalmassága, alternatívák-e a fiatalok részére?
- 4) Önértékelés

Kötelező irodalom:

- Mogyesz Fogalomtár 2012
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

FELADATGYŰJTEMÉNY
VÉGZŐS TANÁR SZAKOS HALLGATÓK SZÁMÁRA
AZ ÖSSZEFÜGGŐ EGY FÉLÉVES GYAKORLAT
TELJESÍTÉSÉHEZ

Készítették:

Posta László

Magyarné Csibi Gabriella

2015

Debreceni Deák Ferenc Tehetségfejlesztő Középiskolai Szakkollégium

OM azonosító: 040556

4024 Debrecen, Tímár u. 1. Tel.: 52-534-949, Fax: 52-534-948

www.deakkoli.sulinet.hu, e-mail: deak@kollegium.debrecen.hu

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Intézményünk évtizedek óta biztosít kollégiumi ellátást középiskolás tanulóknak. A 2007/2008-as tanévtől kezdődően kollégiumunk koedukált. A debreceni kollégiumi hálózat átszervezésének eredményeképp 2009-ben a Hatvani István Középiskolai Kollégium, 2011-ben a Móricz Zsigmond Középiskolai Kollégium jogutód intézménye lettünk. A fenntartó döntése alapján ugyanebben az évben intézményünk tagintézménnyel bővült.

Az intézmény engedélyezett férőhely száma a székhelyintézményben 258 fő, a tagintézményben 121 fő. Előbbiben tíz, utóbbiban hat tanulócsoporthat működik. A székhelyintézményben 14 pedagógus és 2 fő pedagógiai munkát közvetlenül segítő, a tagintézményben 6 pedagógus és 3 fő pedagógiai munkát közvetlenül segítő biztosítja a kollégiumi feladatellátást.

Intézményünk magas színvonalú tehetséggondozó szakmai munkáját a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége által felkért Akkreditációs Bizottság a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács Akkreditált Kiváló Tehetségpontja cím adományozásával ismerte el 2011. június 2-án. Tehetségpontunk szakmailag hiteles és kompetens tagjává vált a Tehetségpontok országos hálózatának.

2012-től a Debreceni Egyetem Partnerintézménye címmel a birtokunkban bekapcsolódtunk a tanár szakos egyetemi hallgatók gyakorlati felkészítésébe.

2014 tavaszán elkészült a Debreceni Deák Ferenc Kollégium szakkollégiumi fejlesztési programja. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma programunkat szakkollégiumi cím adományozásával ismerte el 2014. szeptember 1-én, azóta Tehetségfejlesztő Középiskolai Szakkollégiumként működünk.

AJÁNLOTT FELADATCSOPORTOK

1. Ismerkedés a kollégium nevelési dokumentumaival
2. Ismerkedés a kollégium adminisztrációs rendszerével
3. Az intézmény értékelési rendszere
4. Csoportvezetői tevékenység megismerése
5. Tematikus csoportfoglalkozások rendszere
6. Szakkollégiumi tantárgyi fakultációs rendszer
7. Szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációs rendszer
8. Tehetséggondozás, felzárkóztatás egyéni foglalkozás keretében
9. Rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozások
10. Szakkollégiumi szabadidős tevékenység
11. A szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás
12. Tanulmányi versenyek, vetélkedők, házbajnokságok
13. Kollégiumi hagyományok, rendezvények, ünnepek
14. Diákönkormányzati események
15. Ifjúságvédelemi feladatok
16. Kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások, pedagógiai felügyelet
17. Iskolákkal, szülőkkel való kapcsolattartás

Feladatscsoport:

ISMERKEDÉS A KOLLÉGIUM NEVELÉS DOKUMENTUMAIVAL

A kollégiumok a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltaknak megfelelően (és jelenleg a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai alapján) készítik el pedagógiai programjukat. A kollégiumban a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. Intézményünk 2014. szeptember 1-től Tehetségfejlesztő Középiskolai Szakkollégiumként működik. Ennek alapja, hogy a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 17. § 3. bekezdése alapján a kollégium – „részben vagy egészben, jogszabályban meghatározottak szerint – szakkollégiumként is működhet. A szakkollégium célja, hogy saját pedagógiai program kidolgozásával személyközpontú tehetséggondozást végezzen”.

Cél:

A kollégium Pedagógiai Programjának megismerése, tartalmi feldolgozása.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Dokumentumelemzés

Lehetséges megfigyelési és elemzési szempontok:

1. Prioritások érvényesülése a Pedagógiai Programban, kapcsolatos iskolák Pedagógiai Programjaival való összehasonlítás
2. Az egyik tanított szak tananyagának összevetése a Pedagógiai Programban és az Éves feladat-ellátási tervben szereplő fakultációs foglalkozások tematikájával
3. A szakkollégiumi tehetséggondozás
4. A szakkollégiumi tevékenységrendszer
5. Esélyegyenlőség érvényesülése a kollégiumban

Mentori feladat:

A dokumentum elektronikus elérhetőségének megadása vagy a papíralapú dokumentum biztosítása, a pedagógiai program tartalmának megismertetése, megbeszélése, a szakkollégiumi tehetséggondozás alapjainak és a szakkollégiumi tevékenységrendszer újszerűségének bemutatása, az esélyegyenlőség érvényesítési alapelveinek megbeszélése.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott elemzési szempontnak megfelelően készítsen rövid feljegyzést a dokumentum megismeréséről.

2.

Feladatcsoport:ISMERKEDÉS A KOLLÉGIUM ADMINISZTRÁCIÓS RENDSZERÉVEL

A pedagógiai adminisztráció egyrészt jogszabályban meghatározott dokumentumok vezetésével (ügyeleti napló, csoportnapló, foglalkozási naplók stb.), másrészt a belső ellenőrzést szolgáló segédletekkel(pl. kimenőfüzetek, hazautazási lapok, szobaszemle dokumentumai) történik a kollégiumban.

Cél:

A hallgató ismerje meg az adott dokumentumok tartalmi jellemzőit, jelentőségüket a nevelőtanári munkában.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Dokumentumelemzés

Lehetséges elemzési szempont:

1. Mi jellemzi a választottdokumentum felépítését, tartalmi jellemzőit?
2. Hogyan segíti a dokumentum a nevelőtanári munkát?

Gyakorlati feladat: A hallgató kapcsolódjon be az aktuális kollégiumi adminisztrációba. Pl. adott csoportra vonatkozóan töltsse ki a hétvégi hazautazási lapot, vagy vizsgálja meg adott tanuló kollégiumtól való távolmaradását, foglalkozásokról való hiányzását, ez utóbbit vesse össze a kimenőfüzet adataival, vagy adott iskolára vonatkozóan gyűjtse össze a tanulók tárgyhavi jegyeit az iskolai e-naplóból.

Mentori feladat:

A kollégiumi adminisztrációs rendszer megismertetése, a pedagógiai adminisztrációt szolgáló dokumentumok bemutatása, jelentőségének megbeszélése, a hallgatói gyakorlat teljesítéséhez szükséges dokumentum elérhetőségének biztosítása.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott elemzési szempontnak megfelelően készítsen rövid feljegyzést a dokumentum megismeréséről.

Foglalja össze az elvégzett gyakorlati feladat tapasztalatait.

3.

Feladatcsoport:**ISMERKEDÉS A KOLLÉGIUM ÉRTÉKELŐ RENDSZERÉVEL**

Saját, intézményi mérőeszközökkel objektíven mérjük a tanulók komplex kollégiumi teljesítményét.

A kollégium minden tanulója kiterjedően havi rendszerességgel mérjük a tanulók tanulmányi eredményét, félévkor és év végén komplex pontrendszer alkalmazásával értékeljük a tanulók teljesítményét – erről értesítjük a szülőt.

A tanulók hálósobájának rendje és tisztasága ellenőrzésnek értékelése napi rendszerességgel történik.

Cél:

A hallgató ismerje meg a kollégium speciális értékelő rendszerét, a tanulók értékelési lehetőségeit, ezek tartalmi jellemzőit, jelentőségüket a nevelőtanári munkában.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Hogyan történik a szobarendi ellenőrzés és értékelés?
2. Mi a célja a hálósobák rendje és tisztasága ellenőrzésének?
3. Miért fontos a tanulók tanulmányi eredményének havi rendszerességgel történő mérése?
4. Milyen következményekkel jár, ha egy tanuló több tizedet ront egy félév során?
5. Milyen szempontok alapján történik a félévi és az év végi értékelés?
6. Mi a szerepe a komplex értékelő rendszernek?

Mentori feladat:

A kollégium komplex értékelő rendszerének és annak jelentőségének megismertetése, az értékelés segédleteinek, dokumentumainak bemutatása.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid összefoglalót a pedagógussal készített interjú tapasztalatairól.

4.

Feladatcsoport:**CSOPORTVEZETŐI TEVÉKENYSÉG MEGISMERÉSE**

Kollégiumunkban tíz tanulócsoport működik, átlaglétszámuk 25,8 fő. Elsősorban azonos iskolába, iskolatípusba, osztályba járó tanulók kerülnek egy csoportba. A csoportokat egy-egy csoportvezető tanár irányítja. A tanulócsoportokon belül meghatározó jelentőséggel bírnak – mint informális elemek – a szobaközösségek. Törekszünk mind a tanulócsoportok és a csoportvezetők, mind a szobaközösségek állandóságára.

Cél:

A hallgató ismerje meg a tanulócsoport vezetésével összefüggő feladatokat, tevékenységeket. Szerezzen tapasztalatokat a csoportvezető tanár és a csoport együttműködéséről.

Hallgatói tevékenység:

Módszer1: Interjú a csoportvezető pedagógussal

Lehetséges kérdések:

1. Melyek a beköltözést követő adminisztrációs feladatok a csoporttal kapcsolatban?
2. Milyen módszerekkel igyekszik megismerni a csoportjába járó tanulókat?
3. Mit tesz a csoportközösség fejlesztése érdekében? Milyen eszközökkel, módszerekkel térképezi fel a csoporton belüli kapcsolatokat?
4. Mi alapján tervezi meg és készíti el a csoport éves munkatervét?
5. Hogyan tudja motiválni, aktivizálni a csoportba járó tanulókat akár a tanulásra, akár a közösségi életben való részvételre?

Módszer 2: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás általános csoportfoglalkozáson)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. A csoportfoglalkozás légköre

2. A tanár-diák kommunikáció színvonala
3. Tanulók aktivitása
4. A foglalkozáson alkalmazott pedagógiai módszerek
5. A foglalkozás tartalmi egységei

Mentori feladat:

Mutassa be saját tanulócsoportjának jellegzetességeit (a csoport összetétele, tanulmányi eredménye, tanulók aktivitása, részvétele a kollégiumi életben stb.), kapcsolatát a diákokkal. Ismertesse csoportvezetőként végzett legfontosabb feladatait, a csoporttal elérendő céljait. Általános csoportfoglalkozás megtartása.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott módszernek megfelelően készítse rövid összefoglalót a pedagógussal készített interjú és az általános csoportfoglalkozáson való hospitálás tapasztalatairól.

5.

Feladatcsoport:

TEMATIKUS CSOPORTFOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

A tematikus csoportfoglalkozások a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott tematikus rend és óraszám alapján megszervezett foglalkozások. Az Éves foglalkozási tervben rögzítetten, Pedagógiai Programunk „Kollégiumi csoportfoglalkozások a Debreceni Deák Ferenc Tehetségfejlesztő Középiskolai Szakkollégiumban” című fejezetében foglaltak alapján kerülnek megtartásra.

A csoportfoglalkozások tartalma az alábbi tematikus egységekre oszlik:

- A tanulás tanítása
- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és a lelki egészségre nevelés
- Felelősség másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság

Pályaorientáció

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Médiatudatosságra nevelés

Cél:

A hallgató ismerje meg az adott tematikus területeket, azok tartalmi előírásait, a foglalkozások céljait és a fejlesztési követelményeit, szerezzon tapasztalatokat a kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások szervezését és megtartását illetően.

Hallgatói tevékenység:

Módszer1: Dokumentumelemzés.

Válasszon egy tematikus területet és vizsgálja meg a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja, a NAT és a Pedagógiai Program segítségével!

Lehetséges elemzési szempontok:

1. Melyek a legfontosabb célok, fejlesztési követelmények az adott területen?
2. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint milyen ajánlott tartalmakkal tölthető ki a foglalkozás, hogyan van ez összhangban a Pedagógiai Programban foglaltakkal?
3. Vesse össze a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját a NAT tartalmi vonatkozásaival!

Módszer 2: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás tematikus csoportfoglalkozáson)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. A foglalkozás mennyire szolgálja a tanulók erős oldali fejlesztését, valamint a gyengeségek kompenzálását?
2. Milyen oktatási és tanulásszervezési módszereket alkalmaz a pedagógus a téma feldolgozása során?

Gyakorlati feladat: A hallgató kapcsolódjon be a tematikus csoportfoglalkozások megtartásába.

Mentori feladat:

A hallgatói gyakorlat teljesítéséhez biztosítsa a szükséges dokumentumok elérhetőségét.

A hospitálás lehetőségét megadva, tartson tematikus csoportfoglalkozást.

A hallgató foglalkozásához válassza ki a tanulócsoporthoz, vegye fel a kapcsolatot a

csoportvezető tanárral és tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről.

Segítő szándékkal tekintse át a hallgató foglalkozástervét, vegyen részt az általa tartott foglalkozáson, a következő szempontok figyelembe vételével elemezze és értékelje a foglalkozást: *a tananyaghoz való hozzáállás; a tárgyhoz szükséges ismeretek, képességek megléte; tervezettség, célirányosság, szervezettség; tartalmi igényesség; pedagógiai módszerek, munkaformák változatossága; magyarázat érthetősége; kérdéskultúra; szemléltetés (mennyisége, minősége, indokoltsága); kommunikáció színvonala; fellépés, megjelenés, hangnem.*

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a dokumentumelemzés vagy foglalkozáslátogatás tapasztalatairól a választott elemzési illetve megfigyelési szempontoknak megfelelően készítsen rövid feljegyzést.

Készítsen részletes foglalkozástervet, tartsa meg a tematikus csoportfoglalkozást. Tapasztalatait, élményeit röviden foglalja össze.

6.

Feladatcsoport:

SAKKOLLÉGIUMI TANTÁRGYI FAKULTÁCIÓS RENDSZER

Tantárgyi fakultációink összhangban vannak az oktatási miniszter által kiadott gimnáziumi kerettantervekkel, és hatékony színterei a felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésnek, valamint a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak.

A fakultációs foglalkozások részt vállalnak a tudásalapú képzés értékorientált megalapozásában, elősegítik az értelmiségi feladatokra történő magas szintű komplex felkészítést, annak értékalapú megalapozását, a több tudományterületet érintő ismeretszerzést.

A szakkollégiumi tantárgyi fakultációk egyrészt intenzíven szolgálják a tehetséges tanulók erős oldali fejlesztését – elsősorban az elmélyülést segítve (itt tartami szempontból legfőbb alapelv a gazdagítás), másrészt a gyenge oldali fejlesztés érdekében a felzárkóztatásnak is színterei.

Humánfakultáció (helyesírás, irodalom, történelem): célja a magyar nyelvi ismeretek elmélyítése, a beszédkultúra fejlesztése a nyelvápolás és nyelvművelés igényének alkalmazásával, illetve az irodalmi és a történelmi ismeretek elmélyítése, a humán érdeklődés felkeltése, motiváció megteremtése, az általános műveltség szélesítése.

Nyelvi fakultáció (angol, német): célja a nyelvi alapok megteremtése, megszilárdítása,

nyelvvizsgára való felkészítés. Az idegen nyelvi készségek, alapképességek fejlesztése, az idegen nyelv használata, az idegen nyelvű irodalmi kultúra befogadására.

Természettudományi fakultáció (matematika, biológia, kémia, földrajz): célja a természettudományos ismeretek elsajátítása, a logikus gondolkodás és problémamegoldó készség fejlesztése, valamint a modern kutatási eredmények integrálása a tananyagba, a környezet megértéséhez szükséges ismeretek és szemléletmód hangsúlyozása.

Cél:

A hallgató ismerje meg a szakkollégiumi tantárgyi fakultációk rendszerét, szakjának megfelelően szerezzen tapasztalatokat a foglalkozások szervezését és megtartását illetően.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás szakkollégiumi tantárgyi fakultáción)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. A foglalkozás mennyire szolgálja a tanulók erős oldali fejlesztését, valamint a gyengeségek kompenzálását?
2. Milyen oktatási és tanulásszervezési módszereket alkalmaz a pedagógus a téma feldolgozása során?
3. Melyek azok a jellegzetességek, amelyek a foglalkozást megkülönböztetik az iskolai tanórától?

Gyakorlati feladat: A hallgató – szakjának megfelelően – kapcsolódjon be a szakkollégiumi tantárgyi fakultációk megtartásába.

Mentori feladat:

A hospitálás lehetőségét megadva, tartson szakkollégiumi tantárgyi fakultációt.

A hallgató foglalkozásához válassza ki a foglalkozási csoportot, tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről.

Segítő szándékkal tekintse át a hallgató foglalkozástervét, vegyen részt az általa tartott foglalkozáson, a következő szempontok figyelembe vételével elemezze és értékelje a foglalkozást: *a tananyaghoz való hozzáállás; a tárgyhoz szükséges ismeretek, képességek megléte; tervezettség, célirányosság, szervezethez; tartalmi igényesség; pedagógiai módszerek, munkaformák változatossága; magyarázat érthetősége; kérdéskultúra; szemléltetés (mennyisége, minősége, indokoltsága); kommunikáció színvonala; fellépés,*

megjelenés, hangnem.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a foglalkozáslátogatás tapasztalatairól a választott elemzési szempontnak megfelelően készítsen rövid feljegyzést.

Készítsen részletes foglalkozástervet, tartsa meg a szakkollégiumi tantárgyi fakultációt. Tapasztalatait, élményeit röviden foglalja össze.

7.

Feladatcsoport:

SAKKOLLÉGIUMI NEM TANTÁRGYI FAKULTÁCIÓS RENDSZER

Nem tantárgyi fakultációink eredményesen támogatják az iskolai tanórákra való felkészülést, a tehetségondozást, az értelmiségi feladatokra történő magas szintű komplex felkészítést, a társadalmi problémák iránti érzékenység elmélyítését.

Nem tantárgyi fakultációink közvetlen és közvetett módon biztosítják a tanulók iskolai tevékenységének segítségét, a teljes ember nevelését. *A nem tantárgyi fakultációk komplexitásukkal hozzájárulnak tanulóink iskolai sikereihez, elősegítik a társadalmi szerepek tanulását, szerepet vállalnak az élethosszig tartó tanulás megalapozásában.*

A hallgató számára választható foglalkozások:

Tanulásmódszertan fakultáció: feladata azoknak a tanulási módszereknek és annak a szemléletmódnak a megtanítása, amelyek bármely tantárgy eredményes tanulásához felhasználhatók, és tanulóink további tanulmányainak sikeres teljesítéséhez is biztos alapot adnak.

Kommunikáció-fejlesztés fakultáció: célkitűzése a sikeres anyanyelvi kommunikáció megalapozásához szükséges képességek kialakítása és fejlesztése. Ezen képességek meghatározó módon befolyásolják az iskolai, majd később a munkaerő-piaci és társadalmi érvényesülést, a sikerességet, a tanuló elégedettségét és önbecsülését. Befolyásolják a tanúláshoz való általános viszonyt, a motivációt, az értékválasztást és a kortárs csoportba tartozást, valamint a pályaválasztást.

Jogi- és társadalmi ismeretek fakultáció: célja, hogy a diákok könnyebben elsajátítsák a társadalmi normákat, hogy a későbbiekben könnyebben be tudjanak illeszkedni a társadalomba. Kifejlessze a diákokban a készséget és a hajlandóságot, hogy életük további részében tudatosan és kritikusan foglalkozzanak társadalmi kérdésekkel.

Környezet- és természetvédelem fakultáció: célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását, a természeti- és a kulturális értékek megismerését és védelmét. A foglalkozások szerves részét képezi a fenntartható fejlődéssel, a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek átadása. A foglalkozás segíti a kreativitás, a logikus gondolkodás és problémamegoldó készség fejlesztését.

Sakk fakultáció: alapja a sakk oktatása. A sakk sokoldalúan fejleszti a gondolkodást, személyiségfejlesztő hatása pedig vitathatatlan. Pozitív motivációs szint mellett fejleszti a türelmet, az akaraterőt, a kitartást, a fegyelmet. A tanulók gyors helyzetfelismerést, helyzetértékelést sajátítanak el, szervező, vezető, irányító készségük nő. A sakk nagyban hozzájárul, hogy a tanulók képesek a kudarcokat kezelni. A játék javítja az új helyzetekhez való alkalmazkodást, és erősíti az önbizalmat, a koncentráció képességét.

Informatikai kultúrafakultáció: célja, hogy a *tanulók gyakorlatot* szerezzenek a különböző kommunikációs technológiák használatában annak érdekében, hogy *a dinamikusán változó kommunikációs környezetben eligazodjanak, tudatosan és felelősen éljenek az információszerzési és interaktív lehetőségekkel.*

Cél:

A hallgató ismerje meg a szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációk rendszerét, szakjának vagy érdeklődésének megfelelően szerezzen tapasztalatokat a foglalkozások szervezését és megtartását illetően.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás szakkollégiumi nem tantárgyi fakultáción)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. A foglalkozás mennyire szolgálja az értelmiségi feladatokra történő felkészítést?
2. Milyen külső tantárgyi koncentrációkat, műveltségi területeket alkalmaz a pedagógus a foglalkozás komplexitásának biztosítása érdekében?
3. Hogyan motiválja a pedagógus a tanulókat az aktív részvételre?
4. Milyen a foglalkozás légköre, hangulata? Hogyan teremti ezt meg a pedagógus?

Gyakorlati feladat: A hallgató – szakjának vagy érdeklődési körének megfelelően – kapcsolódjon be a szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációk megtartásába.

Mentori feladat:

A hospitálás lehetőségét megadva, tartson szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációt. (Szükség esetén a foglalkozást tartó kolléga felkérése a hospitálás lehetőségének magadására.)

A hallgató foglalkozásához válassza ki a foglalkozási csoportot, tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről.

Segítő szándékkal tekintse át a hallgató foglalkozástervét, vegyen részt az általa tartott foglalkozáson, a következő szempontok figyelembe vételével elemezze és értékelje a foglalkozást: *a tananyaghoz való hozzáállás; a tárgyhoz szükséges ismeretek, képességek megléte; tervezettség, célirányosság, szervezettség; tartalmi igényesség; pedagógiai módszerek, munkaformák változatossága; magyarázat érthetősége; kérdéskultúra; szemléltetés (mennyisége, minősége, indokoltsága); kommunikáció színvonala; fellépés, megjelenés, hangnem.*

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a foglalkozáslátogatás tapasztalatairól a választott elemzési szempontnak megfelelően készítsen rövid feljegyzést.

Készítsen részletes foglalkozástervet, tartsa meg a szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációt. Tapasztalatait, élményeit röviden foglalja össze.

8.

Feladatcsoport:**TEHETSÉGGONDOZÁS, FELZÁRKÓZTATÁS EGYÉNI FOGLALKOZÁS KERETÉBEN**

Az egyéni foglalkozások lehetnek felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismerteket adó, felkészítő foglalkozások. Az egyéni foglalkozás célozhatja az egyes tantárgyakból történő felzárkóztatást vagy tehetséggondozást is.

Az egyéni foglalkozás a tanulás tanításának is fontos terepe. Cél az, hogy megtaláljuk és tudatosítsuk az egyénre szabott tanulási módszereket, ha kell, korrigáljuk azokat. Közösén dolgozzunk ki technikákat az értő olvasás fejlesztésére, az emlékezet erősítésére, célszerű rögzítési módszerek kialakítására.

Cél:

A hallgató vegyen részt a felzárkóztatásra szoruló vagy a tehetséges tanulók segítésében. Ismerje fel, hogy a tanulók teljesítményét befolyásolhatják a helyes vagy helytelen tanulási

szokások, a tanuló személyiségjegyei, a tanuló tanulási motivációja, érdeklődése, a tanulási környezet stb.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Beszélgetés, anamnézis felvétele

Lehetséges kérdések, elemzési szempontok:

1. Figyelje meg a tanuló kognitív képességeit, különösen a gondolkodását!
2. Milyen a tanuló tanulási motivációja, érdeklődése stb.?
3. Milyen a tanuló viszonya az adott tantárgyhoz, mi alakította ki benne ezt az attitűdöt?
4. Felzárkóztatásra szoruló tanuló esetében melyek a lemaradás okai?
5. Tehetséges tanulóval való foglalkozás esetében minél sokoldalúbban igyekezzen megismerni azokat az összetevőket, amelyekre visszavezethető a tanuló kimagasló teljesítménye!

Gyakorlati feladat: Egyéni foglalkozás megtartása adott témában felzárkóztató vagy tehetséggondozó céllal.

Mentori feladat:

Válassza ki a beszélgetésen vagy a foglalkozáson részt vevő tanulót. A foglalkozás megtartása után a hallgató tapasztalatait beszéljék meg, vessék össze a mentori tapasztalatokkal.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést tapasztalatairól.

A foglalkozás eredményességére vonatkozóan tegyen észrevételt.

9.

Feladatcsoport:

RENDSZERES ISKOLAI FELKÉSZÜLÉST BIZTOSÍTÓ FOGLALKOZÁSOK

A szilenciumi foglalkozások alapvető feladata, hogy pedagógiailag ellenőrzötten lehetőséget teremtsenek a mindennapos iskolai felkészüléshez, biztosítsák a tanulók képességei szerinti tanulmányi előmenetelét, szükség szerint a felzárkóztatást.

Cél:

A hallgató ismerje meg a szilenciumi foglalkozás szervezésének alapjait, a foglalkozás felügyeletének sajátos pedagógiai vonásait.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú a szilenciumot felügyelő tanárral

Lehetséges kérdések:

1. Kiknek kötelező a szilenciumi foglalkozáson való részvétel?
2. Mi az alapja a szilenciumi csoport szervezésének?
3. Milyen tanulási technikával tanulnak a szilenciumi csoport tagjai?
4. Mi jellemzi az eredményesebb és a kevésbé eredményes tanulók koncentráltóságát a szilenciumi foglalkozás alatt?

Gyakorlati feladat: Szilenciumi felügyelet biztosítása.

Mentori feladat:

A szilenciumi csoport kiválasztása.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést az interjúkérdésekre kapott válaszokról és vesse egybe azokat saját tapasztalataival.

Feladatcsoport:**SZAKKOLLÉGIUMI SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG**

Szabadidős tevékenység nem célozhatja csak a rekreációt – bár ezt is szolgálnia kell – hanem a személyiségfejlesztés részeként kapcsolódik a felzárkóztatáshoz, illetve a tehetséggondozáshoz. A felzárkóztatás esélye nem csupán a tanulmányi munka fokozottabb számonkérésében, hanem azoknak a személyiségjegyeknek, az egyéni érdeklődésen keresztül történő megismerésében rejlik, amelyek sikerrel fejleszthetőek, sikerélményhez juttatják a tanulót. Ennek kerete a gazdagon szervezett szabadidős tevékenység, módszere a személyiséghez komplex módon viszonyuló nevelői magatartás. Amennyiben a szabadidős tevékenység kellően szolgálja a tanulók személyiségének fejlesztését, a kollégiumi lét nem

marad a lakóhely távolságából fakadó szükséges rossz, hanem előnyt jelentő, intellektuális többletet nyújtó lehetőséggé válik.

A hallgató számára választható foglalkozások:

„TÜKÖR-REFLEX” – fotó szakkör: célja a társadalmi-, az épített- és a természeti környezetet értékelő látásmód kialakítása szabadidős tevékenység keretében.

„FIKUSZ” – filmkultúra szakkör: célja az adott tematika és gondolatkör alapján összegyűjtött filmtörténeti jelentőségű magyar és külföldi alkotások megtekintése, megvitatása.

„HANG-FAL” – zeneklub: célja a komolyzene és a progresszív könnyűzene jeles képviselőinek megismertetése, zenei életművek bemutatása.

„GASZTRO KOLI” – főzőiskola: célja a magyar gasztronómiai hagyományok ápolása, továbbélése, a korszerű és egészséges konyhaművészet megismertetése.

„KÖNYV-JELZŐ” – olvasó- és médiaklub: célja az olvasni szerető, könyvbarát diákok összefogása, számukra lehetőség biztosítása eszmecserére, továbbá az aktuális hírek, információk kritikus elemzésére, az események mögött rejlő összefüggések felkutatására és felismerésére.

Cél:

A hallgató ismerje meg a szakkollégiumi szabadidős foglalkozások rendszerét, szakjának vagy érdeklődésének megfelelően gyűjtsön tapasztalatokat, élményeket a szabadidős tevékenységek valamely területén.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Mi jellemző a csoport összetételére, aktivitására, a hiányzások mértékére?
2. Milyen előkészületeket igényel a foglalkozás megtartása?
3. Hogyan jut kifejezésre a foglalkozás tematikájának tervezésében a diákok igénye, érdeklődése?
4. Milyen módon hat az eredményes szakköri tevékenység a felzárkóztató illetve a tehetséggondozó tevékenységre?

Módszer 2: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás szakkollégiumi szabadidős tevékenységen)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. Mi jellemzi a tanulói érdeklődést, aktivitást?
2. Részletesen rögzítse a foglalkozás menetét, elemezze a látottakat!

Gyakorlati feladat: Foglalkozási terv készítése és foglalkozás tartása egy témában az adott szabadidős tevékenységnek megfelelően.

Mentori feladat:

A szabadidős foglalkozás megtartása, szükség esetén a foglalkozást tartó kolléga felkérése a hospitálás lehetőségének megadására.

A hallgató által tartott foglalkozás megengedett tárgyi feltételeinek biztosítása, a foglalkozási terv megbeszélése. Részvétel a hallgató foglalkozásán, a kitűzött és megvalósult célok, feladatok értékelése.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést az interjúkérdésekre kapott válaszokról és saját tapasztalatairól, élményeiről.

11.

Feladatcsoport:

SZABADIDŐ ELTÖLTÉSÉT SZOLGÁLÓ CSOPORTOS FOGLALKOZÁS

A középiskolai szakkollégium jogszabályok által meghatározott és vállalt feladata, hogy diákjai számára olyan többletkínálatot nyújtson, amely az értelmiségi feladatokra történő magas szintű, komplex felkészítést, annak értékalapú megalapozását, kultúraközvetítő tevékenységének részeként a magyar és a nemzetközi tudományos és művészeti élet kiemelkedő képviselőivel való rendszeres találkozásokat segíti.

A csoportvezető tanárok feladata, hogy a tanév során félévente két alkalommal kulturális foglalkozást szervezzenek tanulócsoportjuk számára: ez egyrészt az értelmiségi feladatokra való felkészülést szolgálja, másrészt pedig a közösségfejlesztés lehetőségét biztosítja.

Cél:

A hallgató ismerje meg a kulturális foglalkozások rendszerét és jelentőségét a kollégium tevékenységrendszerében, szakjának vagy érdeklődésének megfelelően gyűjtsön tapasztalatokat, élményeket a kulturális csoportfoglalkozások területén.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Milyen lehetőségei, szinterei vannak a kulturális csoportfoglalkozások megtartásának?
2. Milyen előkészületeket igényel a kulturális csoportfoglalkozás megtartása?
3. Hogyan jut kifejezésre a foglalkozások tervezésében a diákok igénye, érdeklődése?

Módszer 2: Megfigyelés (Részvétel kulturális csoportfoglalkozáson)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. Melyek a legfontosabb történései a foglalkozásnak?
2. Mi jellemzi a tanulói érdeklődést, aktivitást?
3. Mennyire élményszerű a foglalkozás?
4. Hogyan szolgálja a foglalkozás az értelmiségi feladatokra történő felkészítést, a kultúraközvetítő tevékenységet?
5. Hogyan szolgálja a foglalkozás a közösségfejlesztést?

Gyakorlati feladat: Készítsen programajánlót – a kulturális csoportfoglalkozások célkitűzéseit figyelembe véve – az adott tanulócsoport számára aktuálisan következő kulturális csoportfoglalkozás szervezéséhez.

Mentori feladat:

Mutassa be a saját tanulócsoportja számára szervezett kulturális csoportfoglalkozások jellegzetességeit, szervezésének alapjait!

Kulturális csoportfoglalkozás megtartása.

A hallgató programajánlójához válassza ki a foglalkozási csoportot, tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről. A hallgató foglalkozásának látogatása, elemzése, értékelése.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott módszernek megfelelően készítsen rövid feljegyzést tapasztalatairól, élményeiről.

Feladatcsoport:

TANULMÁNYI VERSENYEK, VETÉLKEDŐK, HÁZIBAJNOKSÁGOK

Intézményünkben minden tanuló részt vesz a kollégiumi tanulmányi versenyben, hiszen havonta a tanulmányi eredményt értékelve kihirdetésre kerül a tanulócsoportok tanulmányi

átlag szerinti sorrendje, félévkor és év végén a faliújságon közzétesszük a kitűnő és nagyjeles (4,7 átlag feletti) tanulók névsorát.

Tanulóink rendszeresen vesznek részt országos versenyeken, sokszor előkelő helyezést elérve. Eredményeiket az intézmény honlapján tesszük közzé.

A szellemi és ügyességi vetélkedők általában egy-egy hagyományos rendezvényhez kapcsolódnak, annak részeként gazdagítják a rendezvény programját. A tehetséggondozást szolgálják, ahol mind az erős oldali, mind a gyenge oldali fejlesztésnek nagy szerepe van.

A szabadidő eltöltésében – tekintettel a tanulók életkorából fakadó mozgásigényre – a sportnak, a napi testedzésnek meghatározó szerepe lehet. A sport egyaránt szolgálja a rekreációt és az egészséges életmódra nevelést. Tanulóinknak házbajnokságok keretében van lehetőségük megmutatni és összemérni ügyességüket, tehetségüket.

Intézményünk hagyományai közt szerepel a „Jó tanuló, jó sportoló, példás magatartású” cím odaítélése, ahol a tanulók házbajnokságon elért eredményeit is figyelembe vesszük.

Cél:

A hallgató szerezzon tapasztalatokat a versenyek, vetélkedők, házbajnokságok szervezését, irányítását illetően. Figyelje meg a tanulók magatartását versenyhelyzetben.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. A hagyományos kollégiumi rendezvényekhez milyen szellemi vagy ügyességi vetélkedők kapcsolódnak?
2. Milyen sportok esetén szervez a kollégium házbajnokságokat?
3. Hogyan értékelhető a tanulók részvétele a szellemi és ügyességi vetélkedőkön, házbajnokságokon?
4. Hogyan segíti a szellemi és ügyességi vetélkedőkön, házbajnokságokon való részvétel a közösségfejlesztést illetve a tehetséggondozást?

Módszer 2: Megfigyelés (Részvétel szellemi vagy ügyességi vetélkedőn, házbajnokságon)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. Milyen az ellenfelek egymás közti viszonya?
2. Csapatverseny esetén milyen a csapattagok egymás közti viszonya?
3. Milyen érzelmeket vált ki a diákokból a verseny illetve vetélkedő?
4. Hogyan tudják a későbbiekben alkalmazni a versenyen illetve a vetélkedőn szerzett

tudást, ismereteket?

Gyakorlati feladat: Szakjának vagy az általános műveltségnek megfelelően –az életkori sajátosságokat figyelembe véve – készítsen vetélkedő feladatsort a kiválasztott csoport számára, majd vezesse le a vetélkedőt a csoportban.

Mentori feladat:

Tájékoztassa a hallgatót a témát érintő kérdésekről, tudnivalókról, a legközelebb aktuális eseményekről.

Mutassa be a kollégium egészére illetve saját tanulócsoportjára nézve a tanulók részvételi aktivitását a szellemi és ügyességi vetélkedőkön, házibajnokságokon.

A hallgató gyakorlati feladatához válassza ki a foglalkozási csoportot, tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről. A hallgató foglalkozásának látogatása, elemzése, értékelése.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott módszernek megfelelően készítsen rövid feljegyzést tapasztalatairól, élményeiről.

13.

Feladatcsoport:

KOLLÉGIUMI HAGYOMÁNYOK, RENDEZVÉNYEK, ÜNNEPEK

A kollégium múltja jogelődjei által meglehetősen szép, ápolásra méltó hagyományrendszert örökített a jelenkori generációra. A hagyományrendszer őrzése egyrészt az intézmény szellemiségében, az íratlan szabályokban, szokásokban, másrészt deklarált céljainkban, dokumentumainkban kitapinthatók.

A hagyományrendszer fontos része a nemzeti ünnepekről, a különböző emléknapokról és jeles napokról való megemlékezés, továbbá a hagyományos rendezvényeink megtartása.

Cél:

A hallgató ismerje meg a kollégium hagyományrendszerét. Szerezzen tapasztalatokat az emléknapok, jeles napok megünneplését, rendezvények szervezését, lebonyolítását illetően.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet kötelezően meghatározza a nemzeti ünnepeinkről, emlénapokról való megemlékezést. Melyek azok a nemzeti ünnepek, emlénapok, melyekről a kollégiumban is megemlékeznek a tanév során?
2. Milyen formában és keretek között kerül sor a megemlékezésre?
3. Melyek a kollégium hagyományos rendezvényei?
4. Milyen előkészületeket igényel a rendezvény lebonyolítása? Kik vesznek részt az előkészítésben? Mi jellemzi a feladatmegosztást?
5. Milyen programok színesítik a mentor által szervezett rendezvényt?

Módszer 2: Megfigyelés (Foglalkozáslátogatás általános csoportfoglalkozáson – megemlékezés nemzeti ünnepekről, emlénapokról, jeles napokról)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. Milyen a tanulók aktivitása a téma feldolgozása során?
2. Milyen a tanulók érzelmi viszonya a témához?
3. Milyen módszereket választott a pedagógus a téma feldolgozásához? Hogyan segítette a választott módszer a tanulók motiválását?

Gyakorlati feladat: Készítsen tervet egy szabadon választott nemzeti ünnep, emlénap, jeles nap témájának feldolgozására (igény szerint meg is tarthatja a foglalkozást) vagy lehetőség szerint vegyen részt kollégiumi rendezvényen.

Mentori feladat:

Tájékoztassa a hallgatót a témát érintő kérdésekről, tudnivalókról, a legközelebb aktuális eseményekről.

Ismertesse azokat az előkészületi feladatokat, „jó gyakorlatokat”, melyek az általa szervezett rendezvény sikeres megvalósításához nélkülözhetetlenek.

A hallgató gyakorlati feladatához (az aktualitásokat figyelembe véve) tartson általános csoportfoglalkozást a hospitálás lehetőségének biztosítására, tájékoztassa a diákokat a foglalkozás idejéről, helyéről.

Ha a hallgató a foglalkozás megtartását vállalja, foglalkozását látogassa, elemezze, értékelje.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott módszernek megfelelően készítsen rövid összefoglalót a pedagógussal készített interjú vagy az általános csoportfoglalkozáson való hospitálás tapasztalatairól.

A kollégiumi rendezvényen való részvétel élményeit röviden foglalja össze.

Készítsen tervet egy szabadon választott emléknap, jeles nap témájának feldolgozására.

14.**Feladatcsoport:****DIÁKÖNKORMÁNYZATI ESEMÉNYEK**

A kollégiumi közösségi élet szervezésének egyik alappillére a kollégiumi diákönkormányzat, illetve a diákönkormányzatiság elve. A Diákönkormányzat működését a vonatkozó jogszabályok alapján elkészített dokumentum a „Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata” szabályozza, a testület munkáját erre a célra felkért nevelő segíti. Ezen túlmenően vezetői és nevelői szinten is támogatjuk a tanulói kezdeményezéseket, a vélemények képviselőjére fórumot biztosítunk. Kollégiumi közéletünk fontos eseményei a közgyűlések, ahol a kollégiumi élettel kapcsolatos minden kérdés napirendre kerülhet. A diákönkormányzati tevékenységet a felnőtté válás folyamatának fontos részeként kezeljük, a tanulók önmaguk és társaik iránt érzett felelősségét erősíti, a közösséget érintő döntések aktív részesévé teszi a kollégistát.

Cél:

A hallgató ismerje meg a kollégiumi diákönkormányzat szervezeti felépítését, feladatait, munkájának jelentőségét a kollégiumi életben.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Hogyan épül fel a kollégiumi diákönkormányzat, mint szervezet?
2. Milyen módon kerül sor csoport- illetve kollégiumi szinten a képviselők, vezetők megválasztására?
3. Milyen kötelezettségei vannak a kollégiumi diákönkormányzatnak?
4. Kik vannak jelen a diákönkormányzati közgyűlésen, melyek a leggyakrabban felmerülő problémák vagy kérdések?

Módszer 2: Megfigyelés (Diákönkormányzati gyűlésen való részvétel)

Lehetséges megfigyelési szempontok:

1. Mi jellemzi a diákönkormányzatot segítő tanár magatartását, tanulókhoz való viszonyát?
2. Mi jellemzi a tanulók aktivitását?
3. Vannak-e önálló kezdeményezések?
4. Mely témák megvitatására került sor a foglalkozáson, eredményes volt-e a diákönkormányzati gyűlés?

Gyakorlati feladat: Kapcsolódjon be a DÖK munkájába, ötletekkel, javaslatokkal segítse a feladatellátást.

Mentori feladat:

A kollégiumi diákönkormányzat felépítésének és működésének megismertetése.

A gyakorlati feladat teljesítésének segítése érdekében vegye fel a kapcsolatot, a hospitálás lehetőségének biztosítása érdekében egyeztessen a diákönkormányzatot segítő pedagógussal.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést az interjúkérdésekre kapott válaszokról, a foglalkozáslátogatás tapasztalatairól.

Feladatcsoport:

IFJÚSÁGVÉDELEMI FELADATOK

A kollégium ifjúságvédelmi munkáját munkaközösség-vezető pedagógus koordinálásával valósítja meg. Az ifjúságvédelmi munka hatékonyságáért az intézmény igazgatója a felelős, de abban valamennyi pedagógusnak közre kell működnie.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók felderítését, családi hátterük megismerését.

Az éves munkatervben rögzítetten ütemterv szerint végezzük drogprevenációs, egészségnevelési, mentálhigiénés tevékenységünket. Munkánkat külső szakember segíti.

Cél:

A hallgató ismerje meg a kollégium ifjúságvédelmi tevékenységének legfontosabb területeit és jellegzetességeit.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Hogyan kapcsolódik az ifjúságvédelem a tehetséggondozás alappilléreihez?
2. Milyen lehetőségei, módszerei vannak a pedagógusnak a tanuló hátrányos helyzetének feltárására, - a környezete, családja vagy bármely más miatt - veszélyeztető körülmények felismerésére, megelőzésére?
3. A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók nevelése milyen speciális pedagógiai felkészültséget, tevékenységet követel a pedagógustól?
4. Hogyan tudja segíteni a kollégium a (halmozottan) hátrányos helyzetű tanulót?

Mentori feladat:

Tájékoztassa a hallgatót a kollégiumi ifjúságvédelmet érintő kérdésekről, tudnivalókról. Ossa meg saját tapasztalatait egy hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett tanulóval való egyéni törődést illetően.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést az interjúkérdésekre kapott válaszokról.

Feladatcsoport:**KOLLÉGIUMI KÖZÖSSÉGEK SZERVEZÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ FOGLALKOZÁSOK,
PEDAGÓGIAI FELÜGYELET**

Ezen tevékenységek a kollégiumi élet- és tevékenységrendszer azon elemeihez kötődnek, amelyek az iskolai órákon, illetve a kötelező foglalkozásokon kívül esnek, a tanulók pedagógiai felügyeletével, testi egészségük megőrzésével, erkölcsi védelmével, az intézményi Házirend és Napirend betartatásával, az önkiszolgáló rendszer működtetésével kapcsolatosak. Ezen tevékenységrendszerben is lehetőség van a tanulók személyiségének alakítására, fejlesztésére, elsősorban a tanuló környezete rendjének, fegyelmezettségüknek, étkezési

kultúrájuknak, munkához, tanuláshoz való viszonyuknak ellenőrzésére, fejlesztésére. Ezen foglalkozások során valósul meg egy-egy kollégiumi szervezeti egység folyamatos működésének irányítása, az intézmény biztonságos működtetése, a folyamatos pedagógiai felügyelet.

Cél:

Általános tájékozódás a kollégiumi életről, napirendről, a pedagógiai ügyeleti tevékenységről.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Dokumentumelemzés

Lehetséges elemzési szempontok:

1. Melyek azok a védő, óvó előírások, melyeket a kollégium Házi rendje megfogalmaz?
2. Hogyan alakul a kollégium napirendje hétköznapokon? Miben tér el ettől a hétvégi napirend?

Módszer 2: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Melyek a pedagógus feladatai az ügyeleti tevékenység során?
2. Milyen szabályozók vannak illetve milyen intézkedéseket tesz a tanulók erkölcsi- és testi-lelki egészségének védelme érdekében?
3. Hogyan lehet felkészülni, illetve hogyan lehet kezelni a rendkívüli eseményeket?

Mentori feladat:

A hallgatói gyakorlat teljesítéséhez biztosítsa a szükséges dokumentumok elérhetőségét. Tájékoztassa a hallgatót a témát érintő kérdésekről, tudnivalókról.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató a választott módszernek megfelelően készítsen rövid feljegyzést a dokumentum megismeréséről, illetve a beszélgetés tapasztalatairól.

Feladatcsoport:

ISKOLÁKKAL, SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

Az intézmény kapcsolataiban interaktív és szervező szerepre törekszik a szülő – kollégium –

iskola rendszerben. Kapcsolatainkban törekszünk arra, hogy partnereink megismerjék az intézményben folyó nevelőmunkát, törekvéseinket, eredményeinket, támogassák működésünket.

Cél:

Tapasztalatszerzés a csoportvezető tanár kollégiumi – iskolai – családi nevelést koordináló tevékenységéről, a különböző szereplők (csoportvezető tanár, osztályfőnök, szaktanár, szülő) együttműködéséről, a különböző szülői, pedagógusi attitűdökről.

Hallgatói tevékenység:

Módszer 1: Interjú

Lehetséges kérdések:

1. Milyen lehetőségei vannak az iskolai osztályfőnökökkel, szaktanárokkal való kapcsolattartásnak?
2. Hogyan erősíthető a kapcsolat az iskolával, hogyan tehető még eredményesebbé a közös munka a tanuló nevelése terén?
3. Mi jellemzi a szülőkkel való kapcsolattartás formáit és rendszerességét?

Mentori feladat:

Tájékoztassa a hallgatót az iskolákkal és szülőkkel való kapcsolattartás tapasztalatairól.

A feladat teljesítésének kritériuma:

A hallgató készítsen rövid feljegyzést az interjúkérdésekre kapott válaszokról.

BESZÁMOLÓ

ÖSSZEFÜGGŐ EGY FÉLÉVES GYAKORLATTELJESÍTÉSÉRŐL

A hallgató neve:

Szakja:

Mentora:

Választott feladatcsoport:

.....

Választott módszer / gyakorlati feladat:

.....

A hallgatói tevékenység tapasztalatainak rövid összefoglalása a választott módszernek, gyakorlati feladatnak megfelelően:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(A beszámoló a feladatcsoportoknak és a választott módszereknek / gyakorlati feladatoknak megfelelően bővítendő.)

.....

hallgató

Debrecen, 20.... év hó nap

ÖSSZESÍTŐ LAP

ÖSSZEFÜGGŐ EGY FÉLÉVES GYAKORLATTELJESÍTÉSÉRŐL

A hallgató neve:

Szakja:

Mentora:

VÁLASZTOTT FELADATCSOPORT	HALLGATÓI TEVÉKENYSÉG			ALÁÍRÁS
	Módszer 1	Módszer 2	Gyakorlat i feladat	
Ismerkedés a kollégium nevelési dokumentumaival				
Ismerkedés a kollégium adminisztrációs rendszerével				
Az intézmény értékelési rendszere				
Csoportvezetői tevékenység megismerése				
Tematikus csoportfoglalkozások rendszere				
Szakkollégiumi tantárgyi fakultációs rendszer				
Szakkollégiumi nem tantárgyi fakultációs rendszer				
Tehetséggondozás, felzárkóztatás egyéni foglalkozás keretében				
Rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozások				
Szakkollégiumi szabadidős tevékenység				
A szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás				
Tanulmányi versenyek, vetélkedők, házibajnokságok				
Kollégiumi hagyományok, rendezvények, ünnepek				
Diákönkormányzati események				
Ifjúságvédelemi feladatok				
Kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások, pedagógiai felügyelet				
Iskolákkal, szülőkkel való kapcsolattartás				

Debrecen, 20.... év hó nap

P.H.

.....
mentor

.....

Posta László
igazgató

**FELADATGYŰJTEMÉNY VÉGZŐS, AZ ÖSSZEFÜGGŐ
EGYFÉLÉVES GYAKORLATOT TELJESÍTŐ HALLGATÓK
SZÁMÁRA**

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások
Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet

Őri Józsefné

Tartalom

Bevezető	51
1. Ismerkedés a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat meghatározó jogszabályokkal.....	52
2. Ismerkedés a Pedagógiai Intézet alapküldetésével.....	53
3. Ismerkedés az intézet adminisztrációs rendszerével	54
4. A pedagógiai-szakmai szolgáltatások munkaterületei	55
5. Szaktanácsadás, tantárgygondozás	56
6. Pedagógiai értékelés	59
7. Tanügy-igazgatási szolgáltatás.....	61
8. Pedagógusok képzésének, önképzésének segítése, szervezése	63
9. Tanulótájékoztató, tanácsadó szolgálat	70
10. Tanulmányi, sport és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása	72
11. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése.....	73
12. Pedagógiai tájékoztatás	75
13. A hallgatói gyakorlat elfogadásának szempontjai.....	78
Ajánlott szakirodalom	79

Bevezető

A nevelési-oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálati intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok munkáját, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik. A pedagógiai szakmai szolgáltatások nyújtásának/igénybevételének módját, lehetőségeit a 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet szabályozza. Ennek értelmében *az állami és önkormányzati fenntartású intézmények térítésmentesen vehetik igénybe a pedagógiai intézet szolgáltatásait az alábbi jogszabályi feltételek mellett.* 2. § (1) „A pedagógiai-szakmai szolgáltatások a Központ által fenntartott nevelési-oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálati intézmények számára a Központ rendelkezésre álló erőforrásai, a Központ által a megyében, vagy a fővárosban fenntartott pedagógiai intézet, fővárosi kerületben fenntartott pedagógiai kabinet éves munkatervében meghatározott feladatok erejéig térítésmentesek.”

Az ágazati irányítás törekvései, a jogszabályi változások a *pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal szemben új elvárásokat fogalmaztak meg, melyek előtérben tartásával szerveztük szolgáltatásainkat.* Ennek megfelelően *célunk és feladatunk* a pedagógiai-szakmai szolgáltatások teljes körének magas színvonalú szervezése és ellátása, a megyei szintű szakmai támogató rendszer biztosítása, a pedagógus-életpályamodell követelményeihez igazodó és a szakmai előmenetelt segítő tanácsadás. Kiemelt célunk továbbá a köznevelés megújításában való dinamikus szerep felvállalása, a köznevelési rendszer működési hatékonyságának javítása – partnereinkkel együttműködve – folyamatfejlesztési eszközökkel. Az intézményi önértékelés és külső értékelés rendszerének fejlesztése, a pályázati lehetőségek innovációs célú felhasználása, a pedagógusok szakmai előmenetelét támogató szakmai szolgáltatások kínálatának újrafogalmazása és bővítése, a nevelés-oktatás hatékonyságának növelésére az egyéni és eseti támogatás, az akkreditált pedagógus-továbbképzésen résztvevők szakmai munkájának utókövetése, az intézeti honlap adta kommunikációs lehetőségek felhasználása, illetve publikációk, mintaanyagok, projekttervek közzététele.

Partnerközpontú intézmény lévén közvetett és közvetlen partnereink száma is jelentős. A Hajdú-Bihar megyében található köznevelési intézményeken kívül számos intézménnyel, szervezettel működünk együtt. A pedagógus-továbbképzés, valamint a tanár szakos hallgatók képzésének tekintetében a Debreceni Egyetemmel és a felsőoktatási intézményekkel szintén jól működő szakmai kapcsolatunk van.

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézetben végzendő feladatok általános célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a pedagógiai-szakmai szolgáltatások rendszerét az Intézet szakmai munkájának, kiemelt feladatainak, struktúrájának konkrét bemutatásán keresztül.

1. Feladat:

Ismerkedés a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat meghatározó jogszabályokkal

A feladat célja:

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások munkaterületeit a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően, azokat alapul véve ismerjék meg a hallgatók.

A jogtárakban való tájékozódás gyakorlása, a jogszabályok megkeresése, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat meghatározó joghelyek kiválasztása.

A feladat megoldása:

1.1. *Ismerje meg a hallgató a jogtár/jogszabálykereső használatát!*

1.2. *Tájékozódjon a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet működését, feladat-ellátását meghatározó jogszabályokról!*

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 202/2012. (VII. 27.) Kormányrendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtról
- 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptantervről
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről

1.3. *Határozza meg a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat meghatározó alapvetőjoghelyeket!*

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- Tud tájékozódni legalább egy jogtárban.
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat meghatározó alapvető joghelyeket meghatározza.

Tárgyi feltételek: laptop, internet-hozzáférés

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, feladatok megoldása, végrehajtása, a feladatok jellegéből következően verbális vagy írásos formában.

Mentor reflexiói:

A jogtárak elérhetőségének biztosítása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése, a szakmai szolgáltatás munkaterületeit meghatározó joghelyek összegyűjtése.

2. Feladat:

Ismerkedés a Pedagógiai Intézet alapdokumentumaival

A feladat célja:

A hallgató ismerkedjen meg a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet Szervezeti és Működési Szabályzatával, éves Munkatervével, Beszámolójával, az intézet szakmai munkájával.

A feladat megoldása:

2.1. A hallgató ismerje meg a munkaterv készítését meghatározó tényezőket:

- igényfelmérés kérdőíves módszerrel,
- az igényfelmérés eredményének feldolgozása,
- az eredmények tükrében az operatív feladatok meghatározása a munkatervben,
- költségvetés készítése,
- a munkaterv megküldése a szakmai irányító és a fenntartó részére.

2.2. Gyűjtsön tapasztalatot a munkaterv készítését megalapozó igényfelmérésről!

2.3. Hasonlítsa összea munkatervben és a törvényben meghatározott feladatokat!

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

A köznevelési törvényben meghatározott pedagógiai-szakmai szolgáltatási feladatok azonosítása a munkatervben. A pedagógiai-szakmai szolgáltatások folyamatának rendszerszintű átlátása.

Tárgyi feltételek:laptop, dokumentumok (SZMSZ, Munkaterv, Beszámoló)

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése.

3. Feladat:**Ismerkedés az intézet adminisztrációs rendszerével****A feladat célja:**

A Pedagógiai Intézet adminisztrációs rendszerének, dokumentumainak megismerése.

A feladat megoldása:

3.1. A szakmai adminisztráció megismerése.

3.2. Tájékozódjon az iratkezelés intézményi gyakorlatáról!

3.3. Kapcsolódjon be aktuális adminisztrációba!(Pl. a pedagógiai-szakmai szolgáltatási igények fogadása, rögzítése, a feladat-ellátás folyamatának adminisztrációja)

Tárgyi feltételek:számítógép/laptop

Módszerek:

- ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a feladatok megoldása

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

Pontosan, tartalmi igényességgel végzett adminisztráció.

Mentori reflexió:

Az adminisztrációs rendszer megismertetése, megbeszélése.

4. Feladat:

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások munkaterületei

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék megpedagógiai-szakmai szolgáltatások rendszerét, szerepét a köznevelés támogatásában.

A feladat megoldása:

4.1. A hallgató ismerje meg, hogy a nevelési-oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálati intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok munkáját, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik a következő területeken:

- pedagógiai értékelés
- szaktanácsadás, tantárgygondozás
- pedagógiai tájékoztatás
- tanügy-igazgatási szolgáltatás
- pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése
- tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása
- tanuló-tájékoztató, tanácsadó szolgálat
- lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése

Tárgyi feltételek: számítógép/laptop, prezentáció a pedagógiai-szakmai szolgáltatások munkaterületeinek bemutatásához

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a szakirodalom tanulmányozása, feladatok megoldása

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások rendszerszintű ismerete.

Mentori reflexió:

A pedagógiai-szakmai szolgáltatási rendszer átfogó bemutatása.

5. Feladat:

Szaktanácsadás, tantárgygondozás

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék meg a szaktanácsadás, tantárgygondozás rendszerét, eszközeit, módszereit, a szaktanácsadó szerepét a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének támogatásában.

A feladat megoldása:

5.1. A hallgatók ismerjék meg a szaktanácsadás, tantárgygondozás ellátásának eszközeit és módszereit:

- nevelési és tantárgy-pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások megismertetése, terjesztése,
- nevelési-oktatási intézményi pedagógiai programok, helyi tantervek, házirendek, intézményi pedagógiai dokumentumok elemzése, azok intézményi elkészítésének és alkalmazásának segítése,
- az alkalmazott pedagógiai módszerek és pedagógiai fejlesztő tevékenység elemzésének, értékelésének segítése adott köznevelési intézmény, intézménytípus esetében,

- nevelési eszközök, tankönyvek, taneszközök, nevelési-oktatási programok kiválasztásának segítése a nevelési-oktatási intézmény, vagy az intézményrendszer egésze vonatkozásában,
- egyéni szakmai tanácsadás,
- a köznevelés rendszerszintű fejlesztéseinek támogatása, a miniszter által indított országos tantárgyi és műveltségterületi pedagógiai feladatok segítése.

5.2. *A hallgatók tájékozódjanak a szaktanácsadás, tantárgygondozás alábbi céljairól:*

- a pedagógusok munkájának fejlesztő célú támogatása, egyéni szakmai tanácsadás,
- pedagógiai szakmódszertani fejlesztő beavatkozások tervezése, szervezése, végrehajtásuk monitorozása,
- a pedagógusok munkájának a szakterületükkel, munkakörükkel összefüggő szakmódszertani segítése,
- a pedagógus munkájával összefüggő szaktanácsadói tevékenységek összegzése, nyilvántartása,
- az intézményvezető pedagógiai munkájának a támogatása,
- felkérésre szakmai konzultáció szervezése,
- a szaktanácsadó tevékenységhez kapcsolódó, az adott tantárgy, szakterület köznevelési feladatainak megfelelő tudományos információ gyűjtése, feldolgozása és közvetítése a nevelési-oktatási intézmény és a pedagógusok részére,
- részvétel a tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezésében.

5.3. *A gyakorlaton résztvevők ismerjék meg a szaktanácsadás, tantárgygondozás feladatait:*

- a nevelési-oktatási intézményben a pedagógiai tevékenység elemzéséhez szükséges, a helyzetelemzést megalapozó dokumentumok feltárása és összegzése a látogatott intézmény, pedagógus munkájával kapcsolatban,
- a helyi nevelési-oktatási intézményi nevelési, tantervi-tartalmi szabályozás dokumentumainak elemzése, helyi alkalmazásuk vizsgálata, segítése,
- a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési-oktatási intézményben dolgozó pedagógus tankönyv, taneszköz alkalmazásának, továbbá pedagógiai módszereinek vizsgálata, kiválasztásuk támogatása,
- nevelési tevékenységek, tanóra és más pedagógiai célú foglalkozás látogatása, a vizsgált tanórák, foglalkozások értékelése,

- óra- és foglalkozáslátogatást követően a tapasztalatok közös feldolgozása az érintett pedagógussal, munkaközösség vezetővel, intézményvezetővel,
- a látogatott pedagógus számára személyre szabott fejlesztési és továbbképzési javaslatok megfogalmazása,
- javaslatok megfogalmazása az intézmények belső önértékelésének fejlesztésére.

5.4. *A hallgatók ismerjék meg intézményünk szakmai programjait, a tantárgygondozói munkaterv-mintákat, a szaktanácsadói látogatás dokumentumait.*

- Érettségi feladatok javítási konzultációja
- Műhelymunka, szakmai konzultáció szervezése
- Tanévindító szakmai napokszakterületenként, tantárgyanként, iskolafokozatonként
- A tantárgygondozás megyei megszervezése
- A tantárgygondozói, szaktanácsadói munkatervek, dokumentumok
- A szaktanácsadók képzése, önképzése
- Az igények felmérése

5.5. *A hallgatók gyűjtsenek tapasztalatokat szakmai programok, szaktanácsadói munkatervek, a szaktanácsadói látogatás dokumentumainak elkészítésében.*

Tárgyi feltételek:számítógép/laptop, szakmai programok, tantárgygondozói munkaterv-minták, a szaktanácsadói látogatás dokumentumai

Módszerek:

- ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a szakirodalom tanulmányozása, feladatok megoldása

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

Az alábbi feladatok közül választott feladatkidolgozása:

- tartalmi igényességgel összeállított szakmai program
- szaktanácsadói munkaterv egy hónap időtartamra
- a szaktanácsadói látogatás dokumentumainak kitöltése

Mentori reflexió:

A szaktanácsadás, tantárgygondozás céljának, feladatainak, rendszerének, eszközeinek, módszereinek bemutatása. Szakmai programok, tantárgygondozói munkaterv-minták, a szaktanácsadói látogatás dokumentumai megismerésének biztosítása.

6. Feladat:

Pedagógiai értékelés

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék meg a pedagógiai értékelésrendszerét, eszközeit, módszereit, szerepét a pedagógiai folyamatok, a minőségi nevelés-oktatás támogatásában.

A feladat megoldása:

6.1. *A gyakorlaton résztvevők ismerjék meg a pedagógiai értékelés ellátásának eszközeit és módszereit, melyek:*

- pedagógiai mérési rendszer működtetéséhez kapcsolódó pedagógiai-szakmai szolgáltatás, a neveléssel összefüggő mérési eszközök fejlesztése és alkalmazásuk segítése, ajánlása a köznevelési intézmények részére,
- feladatbankok és mérőeszközök fejlesztése, hozzáférhetőségük biztosítása,
- a nevelési-oktatási intézmények belső pedagógiai értékelési rendszerének kialakítását segítő tanácsadás feladatainak ellátása,
- a helyi tantervek végrehajtásával kapcsolatos pedagógiai mérések ellátása, e területen tanácsadás nyújtása,
- pedagógiai mérések eredményeinek feldolgozását követő, az intézményfejlesztést támogató szakmai szolgáltatások,
- pedagógiai és komplex intézményértékelési eszközök és módszerek megismertetése és terjesztése.

6.2. *A gyakorlaton résztvevők kapjanak tájékoztatást* arról, hogy jelentős igény van a **pedagógiai értékelés** területén a neveléssel összefüggő mérési eszközök fejlesztése, alkalmazása és a komplex intézményértékelési módszerek iránt.

A köznevelési intézmények igénylik a mérőeszközökhöz, feladatbankokhoz való hozzáférést, melyet intézetünk biztosít számukra. Célunk a mérőeszköz-készletünk és a feladatbankunk megújítása, bővítése és széles körben történő elérési lehetőségének biztosítása. Munkatervi feladataink között szerepel

- a pedagógiai mérési-értékelési ismeretek, módszerek terjesztése, az egyéni tanácsadás,
- mérési-értékelési információk közzététele a Hírmondóban, megjelenítése a weboldalunkon,
- intézményfejlesztést támogató szakmai szolgáltatások nyújtása,
- intézmény külső- és belső értékelésének segítése,
- belső diagnosztikus mérések,
- helyi tantervvel kapcsolatos tantárgyi mérések, kritérium-orientált mérések segítése,
- neveltségi szint, tanulási motiváció, konfliktustűrés mérése.

„*Az országos mérési-értékelési rendszer eredményeinek helyi feldolgozása, hasznosítása*” című 5 órás pedagógus-továbbképzések lebonyolítását segítettük, együttműködve az Oktatási Hivatallal és a Tankerülettel. A képzés célja, hogy megismertesse a résztvevőkkel az országos mérés-értékelés rendszerét, jogszabályi kereteit.

Az intézmény két pedagógiai szakértője elvégezte az **Oktatási Hivatal** által szervezett, az **Intézményi minőségfejlesztés támogatása** című 30 órás pedagógus-továbbképzést annak érdekében, hogy az **intézményi önértékelést** segíthessük.

6.3. *A hallgatók szerezzenek gyakorlati tapasztalatokat*

- az országos képességmérés iskolai adatainak bevitele, eredményeinek értékelése 4. évfolyamon,
- az országos kompetencia mérés eredményeinek értékelése 6., 8., 10., évfolyamon,
- az év végi tudásmérő mérőlapok készítése, bemérése: magyar nyelv 5. osztály bementi
- 8. osztály kimeneti mérésekről,
- a mérési eredményekre alapozott fejlesztési lehetőségekről,
- az intézményi önértékelés eszközeiről,

- a tanfelügyeleti ellenőrzés eszközeiről, dokumentumairól,
- a neveltségi szint méréséhez használható mérőeszközökről,
- a tantárgyi tudást mérő eszközökről,

6.4. *A hallgatók gyűjtsenek a szakirodalomból a szakterületüknek megfelelő mérőeszközöket, feladatlapokat.*

Tárgyi feltételek:számítógép/laptop, feladatbank, mérőeszközök, mérési programok, szakirodalom, szakkönyvtár elérhetőségének biztosítása.

Módszerek:

- ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a szakirodalom tanulmányozása, feladatok megoldása.

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- a pedagógiai értékelés ismerete,
- a hallgató szakterületének megfelelő legalább három mérőeszköz, feladatlap gyűjtése.

Mentori reflexió:

A pedagógiai értékelés ellátása eszközeinek és módszereinek bemutatása, mérőeszközök, feladatbankok, mérési programok, a témához kapcsolódó szakirodalom, a Pedagógiai Szakkönyvtár elérhetőségének biztosítása.

7. Feladat:

Tanügy-igazgatási szolgáltatás

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék meg a tanügy-igazgatási szolgáltatásrendszerét, eszközeit, módszereit, szerepét a pedagógiai folyamatok, a minőségi nevelés-oktatás támogatásában.

A feladat megoldása:

7.1. A hallgató ismerje meg a tanügy-igazgatási szolgáltatás eszközeit és módszereit

- közreműködés a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjainak elkészítésében és bevezetésében,
- a megyei, fővárosi köznevelés-fejlesztési tervben foglaltakkal összhangban, köznevelési intézmények vonatkozásában az intézményszerkezetre vonatkozó tanácsadás,
- a miniszter, vagy valamely fenntartó felkérésére – költségvetésének terhére és mértékéig – közgazdasági, jogi, pénzügyi és további tervezési információk gyűjtése, rendelkezésre bocsátása, szükség esetén e körből tájékoztatás nyújtása.

7.2. A hallgató szerezzon információkat arról, hogy tanügy-igazgatási tájékoztatás keretében

- segítjük az intézményeket a külső ellenőrzésre való felkészülésben,
- az érdeklődő intézmények számára regionálisan szervezett tájékoztató előadásokat tartunk
 - a pedagóguséletpálya-modellről,
 - a portfólió készítéséről, a szakmai fejlődés lehetőségeiről,
- jogi, tervezési információkat továbbítunk.

A minősítési vizsgában/eljárásban és az azt megelőző tanfelügyeleti ellenőrzésben fontos szerepet kapnak az intézményi önértékelés pedagógusra vonatkozó dokumentumai, melyeket az intézményvezetőnek egy informatikai rendszerbe kell feltölteniük. Intézetünk az intézményi önértékelési munkacsoportoknak kíván segítséget nyújtani saját önértékelési rendszerük kialakításához.

A minősítési vizsgában/eljárásban érintett pedagógusokra tanfelügyeleti ellenőrzés és minősítés vár. A rájuk váró feladatokról általános tájékoztatást kívánunk nyújtani, továbbá elektronikus úton kérdezési lehetőséget biztosítunk számukra. Ezek során szeretnénk tisztázni az egyes feladatokkal kapcsolatos teendőket, időkereteket, az ellenőrzések szempontrendszerét és gyakorlati tanácsokat adni a sikeres felkészüléshez.

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- a tanügy-igazgatási szolgáltatási feladatok ismerete,
- a pedagógusok minősítési rendszerének ismerete.

Tárgyi feltételek: laptop, dokumentumok, jogszabályok, ppt

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok (jogszabályok, Munkaterv) elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése, ppt

8. Feladat:

Pedagógusok képzésének, önképzésének segítése, szervezése

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék meg a pedagógusok képzésének, önképzésének segítése, szervezéseszolgáltatási terület rendszerét, eszközeit, módszereit. Gyűjtsenek gyakorlati tapasztalatokat a pedagógiai intézet által indított pedagógus-továbbképzésekről, azok szervezéséről,
a képzésekhez kapcsolódó dokumentumok elkészítéséről, a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet továbbképzési ajánlatának összeállításáról.

A feladat megoldása:

8.1. A hallgatók ismerjék meg a pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzése segítését, szervezésének eszközeit és módszereit, melyek:

- pedagógiai tárgyú tanácskozások, pedagógiai szakmai napok szervezése,
- bekapcsolódás az országos pedagógus-továbbképzés rendszerébe,
- országos szakmai pályázatok kiírása, megbízásra pedagógiai tárgyú kísérletek, pedagógiai tárgyú kutatások indítása vagy azokban való részvétel.

8.2. *A hallgatók szerezzenek tapasztalatokat az intézet pedagógus-továbbképzési gyakorlatáról, eljárásrendjéről.*

A pedagógus-továbbképzés a többször módosított 277/1997.(XII. 22.) Korm. rendelet 16.§(1) bekezdése alapján az állami köznevelési közfeladat-ellátás keretében térítésmentes. A fenntartó eljárásrendjének megfelelően a jelentkezési lapon, az adott tankerület igazgatójának aláírása igazolja, hogy az intézmény továbbtanulási/beiskolázási tervében szerepel a továbbképzésre jelentkezett pedagógus.

(A jelentkezési lap letölthető az intézmény honlapjáról:

www.hajdu-ped.sulinet.hu/tovabbkepzes/tovabbkepzes-letolt?download=50%3Atovabbkepzes-jelentkezesi-lap)

Az általunk ajánlott akkreditált pedagógus-továbbképzéseinkkel hozzájárulunk az intézmények alapdokumentumaiban rögzített célok és feladatok megvalósításához szükséges szakmai ismeretek bővítéséhez, fejlesztéséhez, a szerzett ismereteknek és készségeknek a megújításához, a nevelő-oktató munka keretében a gyermekekkel, tanulókkal való eredményes, méltányos és hatékony munka megvalósításához.

- Képzési igény felmérése
- Képzések hirdetése a honlapon és a Hírmondóban
- Saját továbbképzéseink megújítása
- Új képzések akkreditálása
- Képzések átvétele
- Minőségbiztosítási feladatok
- Elégedettségi kérdőívek értékelése, eredmények közzététele a honlapunkon
- Adatszolgáltatás az OH, OSAP rendszerébe képzésenként
- Képzési dokumentációk lezárása

8.3. *A hallgatók ismerjék meg az intézet pedagógus-továbbképzési ajánlatát, valamint az alább felsorolt képzések dokumentációit.*

- **Általános iskolai tanárok felkészítése az „Erkölcstan” című tantárgy 5-8. évfolyamokon történő oktatására (60 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: általános iskolai tanár, gyógypedagógus, kollégiumi nevelő, hittanár, hitoktató

A továbbképzés célja: a képzésen résztvevő pedagógusok képesek legyenek az új tantárgy oktatására az 5-8. évfolyamokon az általános iskolákban, ismerjék meg az erkölcsstan oktatásának céljait, főbb területeit, valamint kellő jártasságra tegyenek szert szakmódszertani kérdésekben. A hallgatók legyenek képesek arra, hogy tanítványai számára megragadhatóvá tegyék azokat az értékelveket, amelyek a társadalmi együttélés bevett normái alapulnak.

➤ **Tanítók elméleti és módszertani felkészítése az erkölcsstan oktatására (30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: tanító, gyógypedagógus, hitoktató

A továbbképzés célja: a résztvevő pedagógusok számára az 1-4. évfolyamon 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben induló erkölcsstan tantárgy tanításához megfelelő elméleti és módszertani tudást nyújtson. A résztvevők olyan tanítási-tanulási, nevelési módszerek birtokában legyenek, amelyek a tanulók erkölcsi érzékeit fejlesztik, felelősségtudatukat alakítják, elmélyítik, belső motivációjukat növelik, tevékenységre készítetik őket, valamint az együttműködő tanulást is támogatják.

➤ **Számítógép-kezelői ismeretek, operációs rendszerek, internethasználat, szövegszerkesztés alapfokon (60 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: óvodapedagógus, általános- és középiskolai tanár, gyógypedagógus, kollégiumi nevelő, könyvtáros tanár

A továbbképzés célja:

- Ismerjék meg az operációs rendszerek működését, a szövegszerkesztés alapjait.
- Sajátítsák el az állományok kezelését, adatok bevitelét, előkeresését, rendszerezését, a böngésző és a levelező programok használatát, az egyszerű dokumentumok készítésének szabályait.
- Cél: a tudatos számítógép, és a digitális írástudás használata.

➤ **Számítógép-kezelői és szoftverüzemeltető ismeretek haladó szinten (60 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: óvodapedagógus, általános- és középiskolai tanár, gyógypedagógus, kollégiumi nevelő, könyvtáros tanár

A továbbképzés célja:

- Ismerjék meg a szövegszerkesztő-, táblázatkezelő, és prezentációkészítő programok használatát.
- Sajátítsák el a körlevél és a komplex dokumentumok készítésének módját.
- Cél: a résztvevők tanulják meg a számítógép kínálta lehetőségek használatát, diagramok, statisztikák, bemutatók készítését.

➤ **Pedagógusok felkészítése a tanulási képességek eredményes mozgósítására(30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: tanító, tanár, kollégiumi nevelő, könyvtáros tanár (tanító)

A továbbképzés célja:

- A pedagógusok ismerjenek meg, próbáljanak ki olyan részképesség-fejlesztő (figyelem-, emlékezet-, gondolkodásfejlesztő) módszereket, melyekkel a tanulók hatékony tananyag-elsajátítását segíteni tudják.
- Ismerjenek szókincsgyarapító és beszéd- és olvasásfejlesztő eszközöket, ezekkel kapcsolatos feladatokat, gyakorlatokat.
- A tanulási folyamat tervezésében tudatosan építsenek a tanulói önismeretre, a tanulók önálló tanulásának eredményesebbé tételére.

➤ **Kreatív tanuló – kreatív pedagógus, a kreativitás szerepe a tehetségfejlesztésben(30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: tanító, tanár, gyógypedagógus, könyvtáros tanár (tanító)

A továbbképzés célja:

- A résztvevők ismerjék meg a tehetség összetevőit, a kreativitás, mint kognitív képesség jellemzőit és a kreatív személyiség tulajdonságait. Sajátítsák el a kreativitás mérésének objektív módszereit. Ismerjék azokat a módszereket, melyekkel a kreativitás fejleszhető a tanítási órán.
- Ismerjék meg a kreativitás megnyilvánulási formáit és váljanak képessé kreatív tevékenységek végzésére, valamint azok alkalmazására a tanórán kívüli iskolai foglalkozásokon.

➤ **A multimédia elemeinek használata a pedagógus munkájában (30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: óvodapedagógus, tanító, tanár, gyógypedagógus

A továbbképzés célja:

- A multimédia elméleti, de főleg gyakorlati ismereteinek átadása. Olyan készségek kialakítása az informatika eszközeinek segítségével, melyek lehetővé teszik a feladatok elvégzését a pedagógiai munka különböző területein. (a tanórához kapcsolódó előkészülete és annak lebonyolítása, az iskolai események dokumentálása, az iskolai dokumentumok, prezentációk és kiadványok elkészítése)

➤ **Az idő előtti iskolaelhagyás kiküszöbölése. Elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása a hátrányos helyzetből adódó iskolai sikertelenség, korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás megelőzése érdekében. (60 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: tanító; tanár; gyógypedagógus; kollégiumi nevelő; szociálpedagógus; szakoktató, gyakorlati oktató

A továbbképzés célja:

- A résztvevők váljanak képessé a differenciált tanulásszervezés lebonyolítására, az iskolai lemorzsolódás kiküszöbölése érdekében.
- A résztvevők legyenek képesek annak felismerésére, hogy a hátránykompenzációs munka során jelentős szerepet kapnak a szociális készségek, a szociális kommunikáció fejlesztése, az érdekérvényesítési lehetőségek, és a megküzdési stratégiák kialakítása.
- A résztvevők váljanak képessé a prevenciós lehetőségek, a speciális megsegítés – rehabilitáció, az interkoordinációs együttműködés lehetőségeinek feltérképezésére, kiválasztására, a hatások és a következmények figyelembevételével.

➤ **Módszertár a köznevelés tartalmaihoz – Szaktárgyi-módszertani továbbképzés pedagógusoknak (folyamatba ágyazott pedagógus-továbbképzés)(30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: tanító, tanár, kollégiumi nevelő, könyvtáros tanár (tanító)

A továbbképzés célja:

- a pedagógusok szemléletváltásának elősegítése
- a résztvevők módszertani repertoárjának bővítése

- elméleti és gyakorlati útmutatás nyújtása a szaktárgyi témák feldolgozásához
- nevelési-tanulási környezet újszerű megoldásainak megismertetése
- a módszerek, jó gyakorlatok megismerése után – a résztvevő pedagógus erősségeinek és fejlesztendő területeinek megjelölése az önreflexióban

A továbbképzés tematikája:

I. Közös, minden résztvevő által látogatott kontaktórák jelenléti képzési rész 8 órában:

Bevezetés

Az oktatási és szabályozási környezet változásai

Életpálya-építés

A továbbképzés szaktárgyi moduljai és felépítésük:

II. Jelenléti, kontaktórák egység – 10 óra

III. Egyéni, saját intézményben végzett tevékenységek – 8 óra

A) történelem 5-8. és 9-12. évfolyam

B) magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam

C) magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam

D) magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam

E) matematika 1-4. évfolyam

F) matematika 5-8. és 9-12. évfolyam

G) hon- és népismeret tantárgy tanítása múzeumpedagógiai eszközökkel

H) idegen nyelv 5-12. évfolyam

IV. Jelenléti, kontaktórák egység: tudásmegosztás az intézményi, egyéni tanulási szakasz bemutatásával, a képzés zárása – 4 óra

- **A konfliktuskezelés módszertana – konfliktuskezelés az iskolában. Elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását segítő tréningjellegű továbbképzés gyakorló pedagógusok részére(30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: óvodapedagógus; tanító; tanár; gyógypedagógus; konduktor; logopédus; kollégiumi nevelő; pszichológus; szociálpedagógus; könyvtáros tanár (tanító); szakoktató, gyakorlati oktató; fejlesztő pedagógus

A továbbképzés célja:

- A továbbképzésen résztvevők mindennapi munkája során előkerülő konfliktushelyzetek feltárásának, azonosításának, megoldási lehetőségeinek megismerése.
- Cél, hogy képesek legyenek a képzés során átélt élmények továbbadására (játékos formában történő készségek elsajátítását követően) azáltal, hogy környezetükben a viselkedésük, ismereteik és készségeik révén a konfliktusok megoldását tudatosan tudják befolyásolni.
- A tanulás élményközpontú bemutatása a képzés során mintaként szolgálhat a pedagógusoknak arra, hogyan lehet az elméleti ismereteket összekapcsolni a napi tapasztalatokkal.

➤ **Drámajáték-vezetés(30 óra)**

A továbbképzés célcsoportja: óvodapedagógus, tanító, tanár, gyógypedagógus, logopédus, kollégiumi nevelő, pszichológus, szociálpedagógus, könyvtáros tanár (tanító)

A továbbképzés célja:

- A résztvevők kapjanak modellt a drámajáték módszertanáról, eszközrendszeréről, ismerjék meg a drámajáték személyiségformáló hatását.
- Kreativitásra és bevonódásra építő, együttműködésen alapuló facilitátori magatartás elsajátítása, a játék feszültségkezelési technikáinak felismertetése.
- Ismerjék meg a drámapedagógiában használt, ún. „A” és „B” típusú játékformákat, melyek alkalmasak a tanulói személyiségfejlesztés, a szocializációs és kommunikációs képességek és készségek fejlesztésére, valamint a tanulás hatékonyságának növelésére, E játékok saját élményű kipróbálása és a játékok vezetésének tanulmányozása nyomán váljanak alkalmassá ilyen típusú játékok vezetésére.

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- apedagógusok képzésének, önképzésének segítése, szervezése feladatainak, dokumentumainak ismerete,
- egy választott képzés dokumentációjának elkészítése (alapítási engedély, jegyzékre kerülés engedélyeztetése, jelentkezési lap, hallgatói tájékoztató, hallgatói szerződés, haladási napló, értékelési jegyzőkönyv)

Tárgyi feltételek: laptop/számítógép, képzési dokumentumok, jogszabályok

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, elkészítése, a feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A képzési dokumentumok, az intézet továbbképzési ajánlata elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése.

9. Feladat:

Tanulótájékoztató, tanácsadó szolgálat

A feladat célja: A hallgatók ismerjék meg a tanulótájékoztató, tanácsadó szolgálatrendszerét, eszközeit, módszereit, az intézet e szolgáltatási területen végzett tevékenységét.

A feladat megoldása:

9.1. *A gyakorlaton résztvevő ismerje meg a tanulótájékoztató, tanácsadó szolgálat eszközeit és módszereit, amelyek*

- a köznevelés rendszerét érintő kérdésekben információk közvetítése, azok értelmezésének segítése a tanulók és az iskolai diákönkormányzatok részére,
- fórumok, továbbképzések szervezése a tanulók, a diákönkormányzatok és a diákönkormányzatok munkáját segítő pedagógusok részére,
- a diákjogi tanácsadás megszervezése.

9.2. *A hallgató szerezzen tapasztalatokat az intézet tanulótájékoztató, tanácsadó szolgálati tevékenységéről.*

- A tanulók és a diákönkormányzatok számára telefonos és e-mail-es segítségnyújtás biztosítása a köznevelési rendszert érintő kérdésekben
- Diákjogi tanácsadás megszervezése a Debreceni Egyetem együttműködésével gyakorló jogi hallgatók és/vagy bölcsészhallgatók részvételével

- A tanuló-tájékoztatást segítő honlapok figyelése
- Kapcsolattartás más pedagógiai szolgáltató intézmények tanuló-tájékoztató tanácsadói szolgálatot végző szakembereivel
- Diákönkormányzatot segítő pedagógusok listájának gondozása
- Alapképzések, képzések szervezése a diákönkormányzatot képviselő tanulók részére
- *Szakmai délután:* Motiváció, csapatépítés, hatékony együttműködés a diákönkormányzatban
- *Szakmai délután:* Iskola és demokrácia
- *Szakmai délután:* Közösségfejlesztés
- *Szakmai délután:* A DÖK feladata, dokumentumai
- *Szakmai délután:* A DÖK gazdálkodása, programszervezés
- *Szakmai délután:* Önismeret – társismeret
- *Szakmai délután:* AVR (alternatív vitarendezés)

9.3. *Tevékenyen vegyen részt legalább egy szakmai délután megszervezésében és megtartásában.*

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- A hallgató ismeri a tanuló-tájékoztató, tanácsadó szolgálat rendszerét, eszközeit, módszereit, az intézet e szolgáltatási területen végzett tevékenységét.
- Részt vesz egy program szakmai anyagának gyűjtésében, összeállításában, lebonyolításában.

Tárgyi feltételek: laptop, dokumentumok, jogszabályok, munkaterv, szakkönyvtár, szakirodalom

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok (jogszabályok, Munkaterv) elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése, a szakmai programhoz kapcsolódó, a felkészülést segítő szakirodalom elérésének biztosítása.

10. Feladat:

Tanulmányi, sport és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása

A feladat célja:A hallgatók ismerjék meg a tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezésének, összehangolásának eszközeit, módszereit, feladatait.

A feladat megoldása:

10.1. A hallgatók ismerjék meg a tanulmányi, sport és tehetséggondozó versenyek szervezésének, összehangolásának eszközeit, módszereit, feladatait.

- A versenykiírás ismerete, az abban meghatározott eljárásrend betartása.

10.2. Kapcsolódjanak be a versenyszervezői tevékenység valamely fázisába, szerezzenek gyakorlati tapasztalatokat a versenyszervezés dokumentációjának elkészítésében.

- Versenyfüzetek elkészítése (általános, középiskolai – helyi kezdeményezésű – városi, megyei – országos versenyek)
- Versenyek megyei fordulóra vonatkozó nevezési lapok készítése
- Versenynaptár frissítése a Hírmondóban
- Versenyekre való nevezés regisztrálása
- Versenyek feladatlapjainak továbbítása
- Versenyek megyei helyszíneinek biztosítása, megszervezése
- Országos döntőbe való nevezés
- Eredményhirdetések megszervezése, díjazás
- Szaktanácsadókkal való együttműködés
- Támogatók keresése

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- A tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezésének, összehangolásának eszközeit, módszereit, feladatait ismeri a hallgató.
- Bekapcsolódika versenyszervezői tevékenység valamely fázisába.
- Választott részfolyamat dokumentumait elkészíti.

Tárgyi feltételek: laptop, dokumentumok, jogszabályok, honlap

Módszerek:

- ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok (jogszabályok, Munkaterv, versenyfelhívások, versenyfüzetek) elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése.

11. Feladat

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése

A feladat célja:A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer kidolgozásának és működtetésének megismerése.

A feladat megoldása:

11.1. A hallgató ismerje meg a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetését, az intézet e területhez kapcsolódó feladatait.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 19. § h) új feladatként jeleníti meg a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetését. Az értelmező rendelkezésben, az alábbiakban definiálja a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalmát, „*az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé*”.

Ennek megfelelően a törvény egyrészt meghatározza a jelzőrendszer általi adatgyűjtés alanyait jelentő tanulói kör jellemzőit, definiálja, hogy ki tekintendő iskolai lemorzsolódással veszélyeztetettnek, így a mutatók a jogszabályban előírt, a köznevelési intézmény által nyilvántartott tanulói adatokon fognak alapulni.

A szolgáltatási terület célja, hogy az EU 2020 stratégiára vonatkozó célkitűzéséhez tett hazai vállalat megvalósításához járuljon hozzá, mely szerint a korai iskolaelhagyók aránya 2020-ra 10%-kal csökkeni fog.

A fentiek alapján a korai jelző- és pedagógiai intézkedéseket támogató rendszer kiépítése mint kiemelt feladat jelenik meg.

- Horizontális és vertikális kommunikáció kialakítása
- A megvalósításhoz szükséges partneri együttműködések kialakítása
- Tankerület – Intézményvezetők részére tájékoztatás nyújtása
- Tájékoztató levél – kérdőív az intézményeknek
- Adatbázis létrehozása: (Intézményi kapcsolattartók; intézmény neve – címe, kapcsolattartó neve, elérhetőség, stb.)
- A köznevelési intézmények által nyilvántartott tanulói adatok, dokumentumok rendezésében célrendszer meghatározása, specifikus célok megfogalmazásában, stratégiai irányok, beavatkozások kijelölésében támogatás (pl. hiányzások, magántanulói státusok száma, évismétlők száma/aránya, adott intézmények sajátos pedagógiai módszerei, szakszolgálatot igénybevevők száma, SNI, HHH stb.)
- Az adatfelhasználás szabályozásának eljárásrendje
- Fejlesztési tervek készítésének támogatása
- Helyzetelemzések – intézkedési tervek
- Egyéni fejlesztési tervek készítésének támogatása
- Hálózatépítő tevékenységek
 - az érintett iskolák egymással való együttműködésének támogatása
 - jó gyakorlatok multiplikálása
 - műhelymunkák tervezése
 - segítők közvetítése
- Szakmaközi /szektorközi együttműködések koordinálása
 - mentorálás, tutorálás
 - pályaorientációs foglalkozások
 - tanulási tanácsadás
 - segítő szakemberek
- A tanulók tanulását támogató intézményi szintű program kialakítása, a tanulás inkluzív megközelítésének támogatása szakértők, előadók, tanácsadók bevonásával
- A megyében működő intézmények jó gyakorlatainak összegyűjtése, megismertetése

- Tudásmegosztás formáinak koordinálása
- Iskola-család kapcsolata – szülőkkel való kapcsolat (pl. hiányzások visszaszorítása)
- Hatékony, méltányos, eredményes egész napos iskola
- Intézményi nevelésen kívüli lehetőségek (pl. közösségi szolgálat)
- Tanügy-igazgatási beavatkozások segítése – mérési eredmények
- Prezentációk, továbbképzések, nevelőtestületi előadások
- Aktuális információk a jogszabályi változásokból eredő feladatokról
- Szolgáltatásaink partnerekkel történő megismertetése, egymás munkájának kölcsönös segítése
- Segítő munkacsoportok létrehozása, műhelymunkák szervezése igény szerint

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetésének, az intézet e területhez kapcsolódó feladatainak ismerete.

Tárgyi feltételek: laptop, dokumentumok, jogszabályok

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, a dokumentumok tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok (jogszabályok, Munkaterv) elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélés

12. Feladat

Pedagógiai tájékoztatás

A feladat célja:

A hallgatók ismerjék meg a pedagógiai tájékoztatáshoz szükséges eszközöket, módszereit, az intézmény e szolgáltatási területen végzett összetett feladatrendszerét.

A feladat megoldása:

12.1. A hallgatók ismerjék meg a pedagógiai tájékoztatás eszközeit, módszereit, melyek:

- nevelési és a tanítási-tanulási folyamatot támogató, oktatástechnikai és oktatástechnológiai módszertani támogatások nyújtása,
- nevelési és tantárgyi, műveltségterületi szakmódszertani tájékoztatók, segédletek és kiadványok elkészítése.
- a pedagógiai intézet a könyvtár-pedagógiai munka fejlesztése érdekében az illetékességi területén együttműködik az óvodai, iskolai és a kollégiumi könyvtárakkal.

12.2. A gyakorlaton résztvevők ismerjék meg az intézmény honlapját, a pedagógiai szakkönyvtárat, havi folyóiratunkat, a Hírmondót és a Pályázatfigyelőt.

A pedagógiai tájékoztatást, a naprakész, pontos és hasznos információhoz jutást az intézményi honlapunkkal, illetve a szakkönyvtári szolgáltatásokkal segítjük. Törekszünk az on-line kiadványok szerkesztésére, az interaktivitásra. Intézetünk rendszeresen megjelenteti kiadványait, hogy az összegyűjtött, rendszerezett információk eljussanak az intézményekhez. Minden hónap első felében elkészítjük az intézet hírlevelét, a Hírmondót. Pedagógiai témájú eseményekről, versenyekről, továbbképzésekről, nevelési-oktatási intézményekről, aktuális jogszabályi változásokról, pályázati lehetőségekről, az igénybe vehető pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról egyaránt szólnak híreink. Folyamatosan figyeljük a közneveléssel kapcsolatos honlapokat, a megjelenő szakirodalmat és folyóiratokat, gyűjtjük az aktuális híreket, az intézet honlapját rendszeresen frissítjük.

Havi rendszerességgel juttatjuk el a megye és Debrecen város köznevelési intézményei számára a *Pályázatfigyelő* című tájékoztatónkat, melyben időszerű pályázatokra hívjuk fel a figyelmet. A pedagógiai tájékoztatás formáját tekintve – az igényfelmérés eredménye alapján – az elektronikus úton történő tájékoztatást, az intézet által küldött hírleveleket, illetve a rendszeresen kiküldött Hírmondó kiadványt preferálják a válaszadók. Az óvodák válaszaikban más igényeket fogalmaztak meg, mint az általános- és középiskolák. Fontos elvárásként jelölték meg a személyes kapcsolatot, szakmai fórumok, előadások, tájékoztató értekezletek formájában.

A pedagógiai-szakmai munkának fontos szellemi bázisa a **pedagógiai szakkönyvtár**, mely segítséget nyújthat a pedagógusok nevelő-oktató munkájához, önképzéséhez, továbbképzéséhez, kutató munkájához. Kölcsönzési, olvasószolgálati, bibliográfiai, témafigyelő, tájékoztató munkát végez, közreműködik a könyvtárak közötti dokumentum- és információ keresésében. A nevelési és tantárgyi, műveltségterületi, szakmódszertani tájékoztatók, segédletekhez és kiadványokhoz való hozzáférést könyvtárközi kölcsönzés keretében is biztosítjuk a pedagógusok részére. A pedagógiai intézet szakkönyvtára egyben a megyében működő iskolai könyvtárak hálózati központja, módszertani segítője, valamint részt vesz a könyvtáros tanárok szakmai továbbképzésében is. A könyvtár-pedagógiai munka fejlesztése érdekében félévente szakmai napokat szervezünk. Igény esetén szaktanácsadó segíti a könyvtár-pedagógiai munkát. Rendezvényeken népszerűsítettük a Bod Péter országos könyvtárhasználati versenyt.

A **tankönyvtár** feladatai is többértékűek. Egyrészt a hazánkban megjelenő általános és középiskolai tankönyvek, munkafüzetek, nyomtatott segédanyagok, tantervek bemutatása, őrzése, s ezzel segítség nyújtása a tankönyvek, tankönyvcsaládok megismeréséhez, kiválasztásához a pedagógusok, az intézmények számára.

A hagyományos értelemben vett **médiatár** értékes információforrás. Az oktatást segítő módszertani kazetták, CD-k, filmek, órarészletek, oktató- és felvilágosító filmek egyaránt a gyűjtőkörébe tartoznak.

12.3. A hallgató szerezzen tapasztalatokat az intézet pedagógiai tájékoztató tevékenységéről. Érdeklődési köre, illetve végzettsége alapján kapcsolódjon be a pedagógiai tájékoztatás valamely részterületének tevékenységébe.

- „Hírmondó” című elektronikus tájékoztató kiadvány megjelentetése
- Az intézet honlapjának rendszeres frissítése, tájékoztatás aktuális szakmai információkról, megrendezésre kerülő konferenciákról, szakmai napokról, továbbképzésekről valamint versenyekről
- Pályázatfigyelő című tájékoztató kiadvány megjelentetése az intézet honlapján
- A pedagógiai szakkönyvtár működtetése
- Iskolai könyvtárak és a könyvtáros-tanárok munkájának segítése (jó gyakorlatok összegyűjtése, „Tanuljunk egymástól”)
- A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny iskolai fordulója előtt szakmai műhelymunka szervezése könyvtáros tanárok részére

- Együttműködés a megye szak- és közművelődési könyvtárhálózatával, könyvtárközi kölcsönzés végzése
- Oktatási, kulturális intézményekkel szoros szakmai együttműködés kialakítása
- Könyvtári továbbképzések, rendezvények megvalósítása

A feladat elfogadásának minimum feltétele:

- A hallgató ismeri a pedagógiai tájékoztatás eszközeit, módszereit, az intézmény e szolgáltatási területen végzett összetett feladatrendszerét.
- Bekapcsolódik a pedagógiai tájékoztatás valamely részterületének tevékenységébe.

Tárgyi feltételek: laptop, dokumentumok, jogszabályok, honlap, szakkönyvtár, Hírmondó

Módszerek:

- előadás, ismeretközlés, szemléltetés, megfigyeltetés,
- megbeszélés, beszélgetés, ellenőrzés, értékelés,
- hallgatók megfigyelései, adokumentumok, jogszabályok, Munkaterv, honlap, Hírmondó tanulmányozása, feladatok megoldása.

Mentor reflexiói:

A dokumentumok, jogszabályok, Munkaterv, honlap, Hírmondó elérhetőségének megadása, tartalmuk megismertetése, megbeszélése.

A hallgatói gyakorlat elfogadásának szempontjai:

- a hallgatói reflexió elkészítése, a reflexió tartalmi, formai szempontoknak való megfelelése,
- a feladatok teljesítése a gyakorlat során,
- a gyakorlaton tanúsított munkafegyelem, motiváltság, megjelenés, hangnem, kommunikáció színvonala.

Ajánlott szakirodalom

BALÁZS Éva (szerk.):

Jelentés a magyar közoktatásról. Bp., Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2011.

BÁBOSIK István (szerk.):

Pedagógia az iskolában. Bp., ELTE Eötvös Kiadó, 2011.

BÁTHORY Zoltán – FALUS Iván (szerk.):

Pedagógiai lexikon I. kötet, Bp., Keraban Könyvkiadó, 1997. 689.p.

BÁTHORY Zoltán – FALUS Iván (szerk.):

Pedagógiai lexikon III. kötet, Bp., Keraban Könyvkiadó, 1997. 694.p.

DOBSI Attila:

Néhány megjegyzés a megyei pedagógiai intézetek létrehozásával, működésével kapcsolatosan In. Pedagógiai Szemle, 1988. 6. sz.551-559.p.

FALUS Iván:

Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe, Bp., Műszaki Könyvkiadó, 2000. 540.p.

HALÁSZ Gábor – Lannert Judit (szerk.):

Jelentés a magyar közoktatásról 2000. Bp., Országos Közoktatási Intézet, 2000. 560.p.

HALÁSZ Gábor – Lannert Judit (szerk.):

Jelentés a magyar közoktatásról 2006. Bp., Országos Közoktatási Intézet, 2006. 623.p.

PAVLIK Oszkárné – Dr. SZILÁGYI Imréné:

Szaktanácsadók kézikönyve. Bp., Fővárosi Pedagógiai Intézet, 2000. 240.p.

Pedagógiai szakmai szolgáltatás

http://www.kislexikon.hu/pedagogiai_szakmai_szolgaltatas.html

Utolsó letöltés dátuma: 2015. március 10. 9¹⁰

Pedagógiai szakmai szolgáltatások és az eredményesség

http://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/tanevnyito_konferencia2014/Sinka_Edit.pdf

Utolsó letöltés dátuma: 2015. március 10. 9¹⁰

Szakmai szolgáltatások, az új szaktanácsadói rendszer felépítése

http://www.fovpi.hu/data/cms174323/Konyvtarosok_BBE_130914.pdf

Utolsó letöltés dátuma: 2015. március 10. 9¹⁰